

Iz sveta tišine

Letnik XXXIX, št. 7-8, julij-avgust 2018 | ISSN 1318-139

Svečana prireditev Olimpijskega komiteja Slovenije in ZDGNS

Tadej Enci je prejel štartno lučko in postal državni prvak v štafeti na štiri krat štiristo metrov

Iris Breganski je prvič nastopila na evropskem prvenstvu ter osvojila dve zlati medalji in eno srebrno

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je dvojna – julijska in avgustovska – številka glasila Iz sveta tišine (IST), v kateri boste našli zanimivosti iz življenja gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom. Prejšnja številka je bila posvečena tednu naglušnih, ki ga je Zveza gluhih in naglušnih Slovenije organizirala od 7. do 12. maja in katerega osrednji dogodek je bila konferenca z naslovom Dostopnost odstrani vse ovire. Tokratno številko posvečamo mednarodnemu tednu gluhoslepih in obenem tudi tednu Helen Keller (gluhoslepa ameriška pisateljica in borka za pravice gluhoslepih) ter izjemnim dosežkom naših športnikov na mednarodnih in domačih prvenstvih. V glasilu poleg rednih rubrik najdete tudi veliko koristnih in zanimivih informacij. Želimo vam prijetno branje!

Glasilo Iz sveta tišine pripomore h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Vljudno vas vabimo, da soustvarjate naše glasilo Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite brezplačno prejemati, nam pišite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si ali pa svoje ime, priimek ter naslov sporočite na naslov: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo IST je dosegljivo tudi v virtualni obliki, na naslovu: www.zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

Prijazna spodbuda našim piscem

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itn.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavitve kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavitve kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB.

Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite v elektronsko pošto.

Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrnil, oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

Izdajatelj: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01 500 15 00, telefaks: 01 500 15 22 **Spletna stran:** www.zveza-gns.si **Urednik:** Anton Petrič, urednistvo.ist@zveza-gns.si **Uredniški odbor:** Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Tine Jenko **Lektorica:** Mojca Železnikar **Oblikovanje:** ARTMEDIA **Tisk:** Tiskarna DTP. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljavanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografije na naslovnici: Svečana prireditev OKS in ZDGNS, Iris Breganski, Tadej Enci in trener Gregor Doberšek **Foto:** Arhiv ZDGNS

Uvodnik

Mednarodni dan gluhih je za gluho skupnost v slovenskem prostoru največji praznik. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) kot invalidska organizacija, ki zastopa gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom, in Mestno društvo gluhih Ljubljana v počastitev mednarodnega dneva gluhih organizirata slavnostno akademijo s kulturnim programom, ki bo 15. septembra ob 12. uri. Častni pokrovitelj je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič. Pristrčno vabljeni!

Na volilni seji predsedstva Športne zveze gluhih Slovenije (ŠZGS) je volilna komisija ŠZGS izpeljala postopek volitev, na katerih so Sabino Hmelino, nekdanjo vrhunsko športnico v alpskem smučanju in dobitnico medalj na olimpijskih igrah gluhih, izvolili za predsednico ŠZGS, Roberta Žlajpaha pa za člana sekretariata ŠZGS.

Naši športniki so bili na raznih prvenstvih zelo uspešni.

Slovenska gluha atletinja Iris Breganski se je udeležila 4. evropskega mladinskega prvenstva gluhih v atletiki, ki je potekalo od 29. junija do 1. julija v bolgarskem glavnem mestu Sofija. Na evropskem prvenstvu je nastopila prvič in kot edina tekmovalka iz Slovenije. Tekmovala je v treh disciplinah: v skoku v višino, v metu kopja in v suvanju krogle v starostni kategoriji U-18. Osvojila je dve zlati medalji in naslov evropske mladinske prvakinje med gluhih, in sicer v skoku v višino (U-18) in v metu kopja (U-20), ter srebrno medaljo v suvanju krogle (U-18).

Sredi julija se je uveljavljeni slovenski gluhi atlet Tadej Enci udeležil državnega prvenstva za člane in članice, ki ga je organiziralo Atletsko društvo Kladivar Celje. Na teku na štiristo metrov je v absolutni konkurenci s časom 49,10 zasedel tretje mesto in osvojil bronasto kolajno. Dan kasneje pa je s štafeto Atletskega kluba Velenje postal tudi državni prvak v teku na štiri krat štiristo metrov.

Iskrene čestitke našim uspešnim športnikom, ki so ponovno pokazali in dokazali svoje vrhunske sposobnosti!

V zadnjem tednu junija je ZDGNS obeležila mednarodni teden gluhoslepih in obenem tudi teden Helen Keller, gluhoslepe ameriške pisateljice in borke za pravice gluhoslepih. Na ZDGNS so se v sklopu posebnega socialnega programa Kultura gluhih odločili, da bodo za mednarodni teden gluhoslepih posneli film o življenju in delu gluhoslepih. Dokumentarni film s pomenljivim naslovom »Dotik roke«, ki je posvečen Helen Keller, je bil javnosti premierno predstavljen v sredo, 27. junija, v dvorani Slovenske kinoteke.

Tudi v uredništvu smo v poletnih mesecih malce predahnili. Nismo pa sedeli križem rok, temveč smo že pripravljali septembrsko številko, v kateri bi želeli objaviti tudi vaše zgodbe in poletne vtise, ki so vam popestrili poletne mesece. Zato vas vabimo, da skupaj ustvarimo naslednjo številko, ki bo polna vaših doživetij, zgodb in fotografij.

Adem Jahjefendić

Robert Žlajpah in Sabina Hmelina

S sekretarjeve mize

»Kakor seješ, tako boš žel.« (Mark Tulij Cicero)

Brezplačna rehabilitacija socialno ogroženih oseb z okvaro sluha

V okviru programa Ohranjanja zdravja smo z društvi organizirali brezplačno rehabilitacijo socialno ogroženih. Vsako leto beležimo večje zanimanje. Rehabilitacija je bila izvedena v sedmih terminih, napoteni pa je bilo 133 oseb. Prisotni so bili animatorji, v enem primeru pa tudi dva osebna asistenta iz društva.

Ekipni evropski prvaki v kegljanju

Na evropskem prvenstvu v kegljanju je slovenska reprezentanca gluhih v sestavi Aleš Peperko, Tomaž Klemen, Esad Hadžiagić, Dragutin Draganjac in Robert Marolt osvojila prvo mesto v ekipnem tekmovanju. Vsem tekmovalcem iskreno čestitamo! Gre za odlično nadaljevanje uspešnih nastopov naših kegljačev na najvišji ravni tekmovanja.

Slovenska reprezentanca gluhih je ekipno osvojila evropsko lovoriko.

Sprejet je Pravilnik o univerzalni gradnji in uporabi objektov

Junija je bil na podlagi sprejetega gradbenega zakona sprejet podzakonski akt, ki narekuje prilagoditve tudi za vse osebe z okvaro sluha. Uveljavitev tega pravilnika bo v veliki meri odvisna od uveljavljanja zahtev uporabnikov po Sloveniji.

Priročnik Inkluzivno oblikovanje in dostop do informacij Ministrstva za okolje in prostor

Pri pripravi priročnika smo dejavno sodelovali v okviru načrtovanja in gradnje objektov v javni rabi.

Priročnik Univerzalna stanovanjska graditev Ministrstva za okolje in prostor

Pri pripravi priročnika smo dejavno sodelovali z namenom, da se načrtuje gradnja, prilagojena vsem kategorijam invalidov.

Konferenca Formalne in eksperimentalne raziskave teorije znakovnega jezika

Dejavno smo sodelovali na konferenci Formalne in eksperimentalne raziskave teorije znakovnega

**DOSTOPNO OSEBAM
Z OKVARO SLUHA**

jezika, ki je potekala v Benetkah. Sodelovali smo v sklopu projekta EU, ki ga financira Ministrstvo za kulturo. Razvoj slovenskega znakovnega jezika (SZJ) zahteva stalno strokovno usposabljanje in dopolnjevanje našega dela. V primerjavi s svetom in Evropo v raziskavah na področju SZJ delno zastajamo, zagotovo pa smo v zadnjih desetih letih na tem področju naredili ogromne premike.

Posvet ZDGNS: Izzivi staranja gluhih, naglušnih, oseb s polževim vsadkom in gluhoslepoto

Vedno bolj se soočamo z izzivi staranja med našimi uporabniki. V tem primeru gre za splošni problem v Sloveniji, zagotovo pa se moramo že sedaj pripraviti na vse izzive, ki nas bodo kmalu dohiteli. Spregovorili so nam številni strokovnjaki in ponudili različne rešitve, glede katerih se bo potrebno kmalu opredeliti.

Teden gluhoslepih: dokumentarni film Dotik roke

V sklopu Mednarodnega tedna gluhoslepih smo v Slovenski kinoteki predvajali najnovejšo produkcijo ZDGNS, in sicer dokumentarni film Dotik roke. Film se je dotaknil src vseh udeležencev in nas bo še dolgo zaznamoval.

Strokovna publikacija Pravna ureditev in programski dokumenti o jezikovni rabi in praksah jezikovnih uporabnikov v RS

ZDGNS je v partnerstvu z ZRC-SAZU dejavno sodelovala v ciljno raziskovalnem projektu Jezikovna

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

politika RS in potrebe uporabnikov, v katerem je izpostavila mesto in vlogo slovenskega znakovnega jezika.

Desetnica 2018 Društva slovenskih pisateljev za slikanico Žiga špaget je za punce magnet

V okviru projekta Prilagajanje in izdajanje knjig v slovenskem znakovnem jeziku, ki ga Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije izvaja s pomočjo Ministrstva za kulturo, smo v letu 2017 izdali knjigo Žiga špaget je za punce magnet, ki je nadaljevanje knjige Žiga špaget gre v širni svet, izdane leta 2015.

Leta 2010 je bila knjiga Žiga špaget gre v širni svet izdana kot tipanka v brajici, namenjena slepim bralcem. Leta 2015 smo omenjeno knjigo prevedli v slovenski znakovni jezik in jo s tem približali gluhih bralcem. Gluhota je tako kot slepota senzorna invalidnost, zato smo se odločili, da nadaljevanje knjige izdamo v slovenskem znakovnem jeziku in brajici ter jo tako prilagodimo tudi gluhoslepim osebam oziroma bralcem. Izvirno besedilo in ilustracije dopolnjujejo risbe kretenj, besedilo v velikosti 18 pik, videoposnetek s pripovedovalcem vsebine v obliki kode QR ter brajica. Gre za sedmo knjigo v slovenskem znakovnem jeziku, ki jo je s pomočjo Ministrstva za kulturo izdala Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Žiga špaget je za punce magnet

Knjigo je napisala in v lažje berljivo tehniko priredila Aksinja Kermauner, avtor ilustracij pa je Zvonko Čoh. Risbe kretenj v slovenskem znakovnem besedilu je ustvaril Nikolaj Vogel, gluhi akademski slikar. Priredba besedila v slovenski znakovni jezik, nekatere zamisli za risbe kretenj in lektura so delo Veronike Ciglar. V zapisu pod sličicami smo sledili dobesednemu prevodu izvirnega besedila v kretanje. V takšnem zapisu seveda manjkata pomemb-

na elementa znakovnega jezika – obrazna mimika in gibanje telesa. Ilustracije kretenj skupaj z video-zapisom predstavljajo popolno podobo znakovnega jezika. Vse to smo uspeli z Valerijo Škof. Oblikovanje in postavitve zahtevnih elementov knjige, kot so kretnje slovenskega znakovnega jezika in brajica, je prevzel Anže Miš iz založbe Miš.

Aksinija Kermauner

Knjiga je namenjena vsem, ki so tako ali drugače povezani z gluhoto, slovenskim znakovnim jezikom, gluhoslepoto in slepoto, ter tistim, ki se želijo seznaniti s slovenskim znakovnim jezikom in brajico. Osebam z okvaro sluha in vida zgodba ponuja razumevanje vsebine, bogatenje besednega zaklada v slovenskem znakovnem in tudi v slovenskem knjižnem jeziku ter zblížanje s knjigo. Polnočutnim ljudem pa ponuja možnost, da odkrivajo čudovito drugačnost in kompleksnost sveta in kulture gluhih, gluhoslepih in slepih, ko se vživijo v kretnje slovenskega znakovnega jezika in brajico. V letu 2018 je knjiga Žiga Špaget je za punce magnet prejela nagrado desetnica 2018 za najboljšo otroško delo. Nagrado podeljuje Društvo slovenskih pisateljev. Prejeta nagrada je plod sodelovanja med avtorico Aksinijo Kermauner, založbo Miš in Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Volitve Športne zveze gluhih Slovenije

V skladu s sklepom sekretariata in predsedstva ŠZGS so bili izvedeni vsi postopki za izvolitev nove-

Sabina Hmelina

ga vodstva ŠZGS za novo mandatno obdobje. Nova predsednica ŠZGS je dosedanja članica sekretariata Sabina Hmelina. Iskreno čestitamo vsestranski športnici, ki bo s svojimi izkušnjami in energijo znala voditi delo v prihodnje!

Svečana prireditev Olimpijskega komiteja Slovenije in ZDGNS

Vodstvo Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS) se je odzvalo povabilu ZDGNS in s tem namenom organiziralo svečano obeležitev sprejema dveh ključnih zakonov RS, ki urejata status vrhunskih olimpijskih gluhih športnikov. Na dogodku smo izrazili zadovoljstvo z dobrim sodelovanjem z OKS ter predstavnikom Ministrstva za šport in OKS ponovno predstavili dejstvo, da so bili gluhi športniki tisti, ki so samostojni Sloveniji prinašali prva odličja z mednarodnih tekmovanj. Opozorili smo jih, da pričakujemo, da se to ustrezno obeleži in zapiše v zgodovino vrhunškega športa RS.

Svečana prireditev Olimpijskega komiteja Slovenije in ZDGNS

Gluha evropska mladinska prvakinja v atletiki Iris Breganski

Gluha atletinja, 17-letna Iris Breganski iz Radovljice, se je v Bolgariji udeležila 4. evropskega mla-

Iris Breganski

dinskega prvenstva gluhih v atletiki. Prvič se je udeležila tekmovanja gluhih na najvišji ravni, med slišječimi pa trenira v Atletskem društvu Kronos ŽAK pod vodstvom Romane Kuhar. Tekmovala je v treh disciplinah v starostni kategoriji U-18: v skoku v višino, v metu kopja in suvanju krogle. V suvanju krogle je z rezultatom 10,24 m prišla do prve medalje, in sicer drugega mesta. Nato je v dveh disciplinah osvojila prvi mesti: v skoku v višino z rezultatom 154 cm ter v metu kopja s 26,69 metri. Iris, njeni družini in strokovnemu štabu iskreno čestitamo za vrhunske dosežke! Poleg Tadeja Encija imamo sedaj dva vrhunska športnika v atletiki, glede katerih se nadajamo, da se bosta uvrstila tudi na tekmovanja na olimpijskih igrah gluhih.

Atletska zveza Slovenije Tadeju Enciju podarila štartno svetlobno lučko

Na podlagi številnih pozivov Športne zveze gluhih in ZDGNS ter potreb gluhega atleta Tadeja Encija in njegovega trenerja smo pred več kot letom dni z

Atletsko zvezo Slovenije (AZS) začeli pogovore glede težav, ki jih ima Enci na štartnem mestu. Ker ne sliši štartne pištole in zato vedno starta z manjšim zamikom, je bila izredno dobrodošla posebna naprava, ki jo je kupila AZS. Ne gre toliko za sredstva nakupa, temveč za soglasje AZS, da Tadej to napravo lahko uporablja na vseh tekmovanjih v Sloveniji. Da je bila štartna lučka nujno potrebna, že kažejo njegovi prvi rezultati. Na teku na štiristo metrov je v absolutni konkurenci s časom 49,10 zasedel tretje mesto in osvojil bronasto kolajno. Nato je s štafeto Atletskega kluba Velenje postal tudi državni prvak v teku na štiri krat štiristo metrov. Vodstvu AZS se zahvaljujemo za izkazano podporo, veliko zaslug pa gre tudi trenerju Gregorju Doberšku ter vsem drugim sodelavcem AZS, ki so podprli vsa naša prizadevanja. Tadeju, njegovi družini in strokovnemu štabu čestitamo za vrsto izrednih rezultatov! Veseli nas, da ima sedaj enake pogoje tekmovanja kot njegovi slišječji tekmeči. Morda pa je to tudi spodbuda za vse nove mlade gluhe atlete.

Matjaž Juhart

Okrogla miza o Pravilniku o osebni asistenci

Zakon o osebni asistenci je bil sprejet 17. februarja 2017, sedaj pa je v fazi potrditve še pravilnik tega zakona. Gluhi in gluhoslepi so bili zaradi Samoupravnega sporazuma o seznamu telesnih okvar (Uradni list SFRJ, št. 38/83 in 66/89), ki je gluhim priznal le 70 odstotno telesno okvaro, gluhoslepi pa niso imeli svoje opredelitve telesne okvare, uvrstili so jih bodisi med gluhe bodisi med slepe, prikrajšani za dodatek za pomoč in postrežbo, čeprav imajo zaradi svoje invalidnosti (senzorne oviranosti) veliko omejitev pri vsakdanjih opravilih. Zato sprejetje tega zakona pomeni korak naprej k sistemski ureditvi pravic za osebe z okvaro sluha. Pri evalvaciji državne skrbi za invalide, ki jo je opravil Inštitut RS za socialno varstvo, je bilo ugotovljeno, da je področje sistemske skrbi za invalide najslabše urejeno ravno pri gluhih in naglušnih oziroma tudi gluhoslepih.

Zato je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) 2. julija organizirala okroglo mizo na temo vsebine predloga Pravilnika o osebni asistenci, da bi razjasnila vprašanja v zvezi s tem pravilnikom. Predlog pravilnika je pripravilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) in je bil v javni obravnavi do 5. julija.

Okrogla miza o Pravilniku o osebni asistenci

Na okrogli mizi so se zbrali predstavniki društev gluhih in naglušnih Slovenije in ZDGNS. Med predstavniki društev so se pojavljale različne dileme, dvomi in nejasnosti glede pristopa k izvajanju osebne asistencije, kakšni bodo vstopni pragi za uporabnike osebne asistencije, kakšen bo postopek za izvedbo osebne asistencije ter kako zaprositi za komunikacijski dodatek. ZDGNS ima svojega predstavnika v delovni skupini MDDSZ, ki je pripravila vsebino pravilnika o izvajanju osebne asistencije. Delovna skupina je največ časa posvetila pripravi ocenjevalnega orodja za najtežje skupine invali-

dov, kot so vozičkarji, telesni invalidi in nepokretni. Šli so skozi priprave ocenjevalnega orodja, ki bi omogočilo realno sliko potreb po osebni asistenci. Kresala so se različna mnenja, vendar je skupini uspelo vse spraviti v okvir ocenjevalnega orodja, ki obsega osem modulov.

Gluhemu ali gluhoslepemu uporabniku, ki od storitev osebne asistencije potrebuje samo pomoč pri sporazumevanju in spremstvu, se lahko odobri osebna asistencija v obsegu 30 ur mesečno. Uporabnik lahko namesto osebne asistencije izbere denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, ki je določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Če bo gluha oseba želela dobiti komunikacijski dodatek, bo na centru za socialno delo oddala vlogo in priložila ustrezna dokazila ter pripisala svoj bančni račun. Nakar bo s centra za socialno delo prejela odločbo, ki ji bo omogočila prejemanje komunikacijskega dodatka, in sicer s 1. januarjem 2019, ko bodo začeli nakazovati komunikacijski dodatek.

Podobno bo tudi, če bodo gluhi zahtevali storitve osebne asistencije, ko jim bodo po enakem postopku priznali osebno asistenco do 30 ur mesečno, ne da bi jih obravnavali pred strokovno komisijo. Prejeli bodo vrednotnice, ki jih bodo za opravljene storitve unovčevali pri izvajalcu osebne asistencije.

Ob zaključku okrogle mize so sprejeli predloge in dopolnitev k predlogu Pravilnika o osebni asistenci. Predlagana je bila dopolnitev 9. člena 2. točke z novo alinejo, ki se glasi, da se »za popolno izgubo sluha /.../ šteje izguba sluha nad 95 odstotkov po Fowlerju«, kar upošteva dikcijo kriterija gluhoti po Pravilniku o tehničnih pripomočkih zakona o izenačevanju možnosti invalidov. Podan je bil še en predlog k dopolnitvi istega člena z novo alinejo, in sicer: »Osebam z okvaro sluha nad 90 in do 95 odstotkov izgube sluha po Fowlerju se prizna polovični znesek denarnega dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb.« Ker Pravilnik o tehničnih pripomočkih umešča tudi osebe z okvaro sluha nad 80 odstotkov izgube sluha po Fowlerju, je te osebe smiselno vključiti kot upravičence do komunikacijskega dodatka. Čeprav Pravilnik o tehničnih pripomočkih priznava vstopni prag z 80 odstotkov izgube sluha po Fowlerju, je predlagano, da se polovični znesek

omenjenega denarnega dodatka prizna tistim gluhih osebam z nad 90 in do 95 odstotkov izgube sluha po Fowlerju. To je skupina gluhih, ki so zaradi izgube sluha močno omejeni pri sporazumevanju, zaradi česar tudi prejemajo tehnične pripomočke in jim komunikacijski dodatek omogoča koriščenje specifične oblike pomoči.

MDDSZ načrtuje, da bodo konec letošnjega avgusta objavili informacije o začetku postopkov za ocenjevanje potreb po osebni asistenci oziroma o vlaganju vlog za dodelitev komunikacijskega dodatka.

Anton Petrič

Izzivi staranja gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom

V Sloveniji živi več kot tisoč gluhih in več kot 70 tisoč uporabnikov slušnega aparata. Najpogostejši spremljevalec staranja je izguba sluha, saj je po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije izgubi sluha podvržen vsak drugi starostnik. Zato je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije pripravila posvet na temo izzivi staranja gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom. Na posvet je povabila strokovnjake, ki imajo izkušnje s staranjem prebivalstva: dr. Bojana Regvarja z Akademije za socialne vede, mag. Barbaro Kobal Tomc z Inštituta RS za socialno varstvo (IRSSV), mag. Natašo Zalokar iz Doma upokojencev Domžale in Lauro Perko z Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana (ZOD Ljubljana). Pridružil se jim je še Žiga Vižintin iz Pokojninske družbe A.

Dr. Bojan Regvar je kot težavo invalidnih starostnikov označil nezmožnost koriščenja organizirane

Dr. Bojan Regvar iz Akademije za socialne vede

skrbi zaradi nizkih dohodkov, kar povzroča težave tako s socialno oskrbo kot tudi z namestitvijo v dom in predvsem s sporazumevanjem v domovih za ostarele. Za zdaj je videti, da se morajo starejši gluhi zanesti predvsem na osebno in zasebno varčevanje, predvsem se tukaj pričakuje velike vložke v drugi steber, brez tega pa so žal obsojeni na revščino.

Mag. Barbara Kobal Tomc iz Inštituta RS za socialno varstvo

Mag. Barbara Kobal Tomc je predstavila model skrbi za starejše v Sloveniji, pri čemer se je dotaknila področja invalidov, torej osebne asistencije. Govorila je tudi o razkoraku med institucionalno organizirano obliko skrbi in skrbjo v skupnosti. Izpostavila je eno izmed raziskav IRSSV, ko so leta 2015 na pobudo Karitasa raziskovali potencial nevladnih orga-

nizacij na področju zagotavljanja skrbi za starejše, in izkazalo se je, da je ena izmed ključnih nepokritih potreb prav potreba po družabništvu.

Laura Perko je opisala socialnovarstvene storitve in socialni servis z oskrbo na domu uporabnika. Omenila je, kdo so lahko upravičenci teh storitev. Socialni servis obsega dve skupini storitev. V prvi skupini so pedikura, frizerske storitve, kuhanje kosila, generalno pospravljanje in pomivanje oken, likanje itn., v drugi pa druženje, spremstvo pri različnih obveznostih ali dejavnostih, varstvo v odsotnosti svojcev, branje, nakupi na tržnici, v trgovskih središčih, spremstvo na sprehodih, sprehod in skrb za higieno in prehrano hišnih ljubljencev. Vizija Zavoda je, da ZOD postane prepoznavni center za pomoč starejšim, invalidom in kronično bolnim, kjer lahko vsak zainteresirani posameznik ali skupina dobi vse informacije in potrebno pomoč za kakovostno življenje na svojem domu.

Žiga Vižintin

Žiga Vižintin je predstavil simulator staranja. Zadnje generacije starostnikov živijo dlje kot prejšnje generacije in predstavljajo velik pritisk na pokojninsko blagajno. Razmerje med zaposlenimi in upokojenci se zmanjšuje, kar slabo vpliva na javne pokojninske sheme, kar se odraža v nižjih javnih pokojninah. Zato bo potrebna korenita pokojninska reforma, ki bo prinesla vzdržen sistem financiranja pokojnin. S simulatorjem staranja, ki ga je razvil nemški inovator Wolfgang Moll, želijo, da na svoji koži izkusimo starost. Ko nekaj sami doživimo, bolje razumemo in smo bolj dojemljivi do starejših, skupin z drugimi omejitvami itn. Namen simulatorja je, da delodajalcem omogoča prilagoditev delovnih mest, proizvodov in storitev starejšim, kajti morda slednjim niso tako prijazni, ko si mislimo.

Valentin Jenko

Valentin Jenko iz DGN Ljubljana, kjer imajo dnevni center za gluhe in naglušne, je izpostavil prednostno nalogo dnevnega centra, katerega glavna skrb je, da bi uporabnike čim bolj vključili v dogajanje, skratka, da bi jim omilili socialne posledice gluhoste. Tako jim omogoča višjo kakovost življenja predvsem zato, ker jim omogoča sporazumevanje v znakovnem jeziku in druženje, kar v bistvu pomeni socialno interakcijo, stike z enakimi.

Udeležanci posveta

Na posvetu so sklenili, da je potrebno posvetiti več pozornosti starejšim osebam z okvaro sluha po vsej Sloveniji, prilagoditi dostopnost v obstoječih domovih, preučevati možnost odpiranja oddelkov za osebe z okvaro sluha in odpreti manjše enote ali varovana stanovanja v bližini domov ter ustanoviti več dnevnih centrov za starejše osebe z okvaro sluha.

Anton Petrič

Eno leto zakona o športu in zakona o dodatku k pokojnini za izjemne športne dosežke

Za gluhe športnike sta bila naslednja dneva zgodovinskega pomena: 30. maja 2017 je bil sprejet zakon o športu, 22. junija 2017 pa zakon o dodatku k pokojnini za izjemne dosežke na področju športa. Minilo je eno leto od prejema obeh zakonov, zato je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije 14. junija organizirala posebno srečanje z naslovom »Deaflympics in prva obletnica sprejema ZŠpo-1 in ZDPIDŠ«. Pravice gluhih športnikov se izenačujejo s športniki neinvalidi. Izkoristili smo priložnost za razpravo o položaju športa gluhih v Republiki Sloveniji, o uveljavljanju statusnih pravic v praksi in o pomoči nadarjenim gluhim športnikom.

Na srečanje smo povabili Blaža Perka, generalnega sekretarja Olimpijskega komiteja Slovenije–Združenje športnih zvez, dr. Bora Štrumblija, direktorja direktorata za šport pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, ter podpredsednika Zveze za šport invalidov Slovenije–Paraolimpijskega komiteja Gregorja Gračnerja.

Na tem dogodku smo predstavili tudi prve gluhe prejemnike izredne pokojnine po zakonu o dodatku za izredne dosežku v športu, nosilce medalj z olimpijskih iger gluhih.

Ob izjemnih športnih rezultatih, ki so jih naši športniki dosegli na uradnih tekmovanjih (olimpijske igre gluhih, svetovna in evropska prvenstva) od leta 1992 do danes, smo želeli poudariti, da so slovenski gluhi športniki z največjih tekmovanj domov prinesli več kot petdeset medalj in ostali zgolj z medaljami, brez večje medijske pozornosti in ugodnosti, kot jih imajo športniki neinvalidi (denarna nadomestila, zaposlitev pod posebnimi pogoji, nagrade itn.). Še vedno občutimo bolečo izkušnjo iz preteklosti, ko država Slovenija javno ni priznala prve osvojene medalje v samostojni Sloveniji Sabine Hmelina med posamezniki ter prve ekipne medalje košarkarske reprezentance gluhih. Ta dogodek smo izkoristili za javni poziv državi in pristojnim inštitucijam, da ti dve medalji gluhih športnikov ustrezno obeležijo.

Dr. Boro Štrumbelj, direktor direktorata za šport, se je zahvalil za pobudo za priznanje in ustrezno obeležitev prvih medalj za Slovenijo, ki so jih osvojili gluhi športniki. Izrazil je zamisel, da bi ministru

za šport predlagali javni sprejem teh gluhih športnikov, prvih nosilcev medalj, skupaj z OKS–ZŠZ. S tem bi pridobili tako medijsko kot tudi siceršnjo pozornost in veljavo ter širši družbi jasno sporočili, naj podpira šport gluhih.

Blaž Perko, generalni sekretar OKS–ZŠZ, je dodal, da ima Olimpijski komitej Slovenije med drugimi dokumenti aktualni pravilnik, ki omogoča štipendiranje tudi gluhih športnikov. Izpostavil je primer gluhe smučarke Anje Drev. Pogoj za pridobitev štipendije je ustrezen športni rezultat, ki ga določa pravilnik tako za gluhe kot za vse druge športnike, in dober učni uspeh v srednješolskem ali visokošolskem izobraževalnem sistemu.

Janez Slatinšek je prejel častno priznanje

Osrednja osebnost tega dogodka je bil Janez Slatinšek. Svojo športno kariero v reprezentanci je začel kot smučar leta 1965, prvič pa je nastopil na zimskih olimpijskih igrah gluhih v Berchtesgadnu leta 1967. Leta 2009 je svojo športno pot uradno zaključil kot predsednik SZGS v vlogi vodje odprave na letnih olimpijskih igrah gluhih v Tajpeju. Ob več kot petdesetletnem delovanju na področju športa gluhih so mu podelili častno priznanje za uspešno življenjsko delo športnika in funkcionarja. Slatinšek je na vprašanje, kateri mejnik v zgodovini športa gluhih za časa njegovega dela se mu zdi najpomembnejši, odgovoril, da je bilo to leto 1992, ko je SZGS postala polnopravna članica CISS (danes ICSD) in EDSO, ter ko je Sabina Hmelina na evropskem prvenstvu gluhih v alpskem smučanju osvojila prvo medaljo za Slovenijo.

Anton Petrič

Reforma varstva podatkov EU:

izboljšanje pravic do varstva podatkov za evropske državljane

maj 2018

250 milijonov ljudi v Evropi vsak dan uporablja internet. Prek spletne banke, pri spletnem nakupovanju, v družbenih medijih ali v elektronskih davčnih obračunih posredujemo vse več osebnih podatkov.

Vašo pravico do varstva osebnih podatkov je treba zaščititi. Ogrožajo jo veliko potencialnih tveganj, med drugim nepooblaščen razkritje, kraja identitete ali spletna zloraba. Varstvo osebnih podatkov je temeljna pravica vseh državljanov EU.

Novi predpisi o varstvu podatkov, ki bodo začeli veljati 25. maja 2018, vam bodo omogočali več nadzora nad osebnimi podatki in okrepili varnost na spletu in drugod.

Kaj so osebni podatki

Osebni podatki so katera koli informacija v zvezi z določenim ali določljivim živečim posameznikom. Na primer: ime, priimek, domači naslov, elektronski naslov, podatki o lokaciji.

(Več o tem: čl. 4(1) uredbe)

VAŠE NOVE PRAVICE:

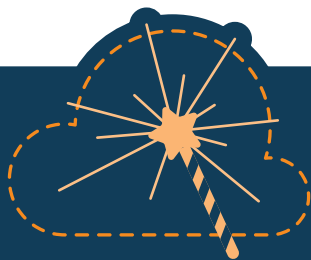

> **Pravica do prejemanja jasnih in razumljivih informacij** o tem, kdo obdeluje vaše podatke, katere podatke obdeluje in zakaj jih obdeluje (čl. 12–14 uredbe).

> **Pravica, da zahtevate dostop do osebnih podatkov,** ki jih organizacija hrani v zvezi z vami (čl. 15 uredbe).

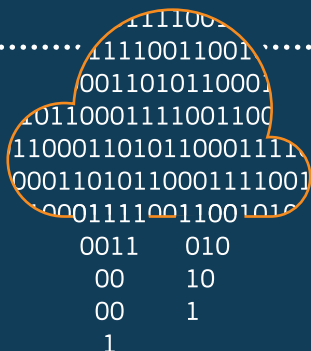

> **Pravica, da od enega ponudnika storitev zahtevate, da prenese vaše osebne podatke** k drugemu ponudniku storitev, npr. pri zamenjavi spletnega družbenega omrežja ali ponudnika storitev v oblaku (čl. 20 uredbe).

> **Pravica „do pozabe“.** Lahko boste zaprosili za izbris vaših osebnih podatkov, če ne boste želeli, da se še naprej obdelujejo, in ni utemeljenega razloga, da jih podjetje hrani. Na primer: če se ob vašem imenu v spletnem iskalniku pojavijo rezultati, ki vključujejo povezave do starega časopisnega članka o dolgu, ki je bil že dolgo nazaj poplačan, boste lahko od iskalnika zahtevali izbris teh povezav (*člen 17 Uredbe*).

> Kadar bodo podjetja potrebovala **vašo privolitev za obdelavo vaših podatkov**, vas bodo morala za to zaprositi in pri tem jasno navesti, za katere namene bodo uporabljala vaše osebne podatke. Vaša privolitev bo morala nedvoumno izražati vaše želje in biti podana z vašim pozitivnim delovanjem. V tem primeru se podjetja ne bodo mogla skrivati za dolgimi pravno-formalnimi pogoji, ki jih nikoli ne berete (*čl. 4(11) in 7 uredbe*).

> V primeru **izgube ali kraje vaših podatkov**, in če bi vam kršitev varstva podatkov lahko škodovala, vas bo moralo podjetje, ki je povzročilo kršitev varstva podatkov, o tem nemudoma obvestiti (kakor tudi pristojni nadzorni organ za varstvo podatkov). Podjetje je lahko oglobljeno, če tega ne stori (*člena 33 in 34 Uredbe*).

> **Boljša zaščita otrok na spletu.** Otroci se manj zavedajo tveganj in posledic posredovanja podatkov ter svojih pravic. Zato bodo morale biti vse informacije, ki bodo posebej namenjene otrokom, podane v jasnem in preprostem jeziku, da bodo zlahka dostopne (*čl. 8 uredbe*).

VEČ INFORMACIJ O VAŠIH PRAVICAH V OKVIRU NOVIH PRAVIL O VARSTVU PODATKOV JE NA VOLJO V NAŠIH SPLETNIH SMERNICAH:

europa.eu/dataprotection

Urad za publikacije

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018
© Evropska unija, 2018
Ponovna uporaba je dovoljena z navedbo vira.

Print
ISBN 978-92-79-86425-4
doi:10.2775/13747
NA-02-18-773-SL-C

PDF
ISBN 978-92-79-86443-8
doi:10.2775/421825
NA-02-18-773-SL-N

Dostop do zdravstvenih informacij je človekova pravica: zakaj je toliko gluhih izvzetih?

Dostop do zdravstva in zdravstvenih informacij je osnovna človekova pravica, kljub temu pa je veliko gluhih dostop do njih onemogočen.

Posebna poročevalka Združenih narodov za pravice invalidov Catalina Devandas Aguilar je 15. in 16. maja v Ženevi v Švici gostila srečanje skupine strokovnjakov. Srečanje je bilo osredotočeno na pravice invalidov do najvišjih možnih standardov telesnega in duševnega zdravja. Posebna poročevalka Aguilar je na srečanje povabila tudi Svetovno zvezo gluhih (WFD). G. Colin Allen, predsednik Svetovne zveze gluhih, je izbral dr. Petra C. Hauserja z Nacionalnega tehničnega inštituta za gluhe (NTID) pri Tehnološkem inštitutu Rochester, da na srečanju sodeluje kot strokovnjak v imenu Svetovne zveze gluhih.

Catalina Devandas Aguilar

Hauser je govoril o zdravstvenem stanju gluhih posameznikov in o dostopu do zdravstvene nege ter zdravstvenih informacij, kar bo posebna poročevalka uporabila za oblikovanje poročila, ki ga bodo predstavili na 73. zasedanju generalne skupščine Združenih narodov, ki se bo odvijalo septembra letos v New Yorku.

»Raziskava je pokazala, da gluhe osebe sedemkrat pogosteje trpijo zaradi srčno žilnih bolezni, visokega krvnega tlaka, sladkorne bolezni in kapi,« je povedal Hauser. »To pa zato, ker v preventivnem zdravstvu obstajajo občutne neenakosti in vrzeli v znanju.«

To neenakost gre deloma pripisati nižjim standardom ali pomanjkljivemu izobraževanju gluhih, izgubi stranskih priložnosti izobraževanja in osami-tvi. »Proces zagotavljanja dostopa do zdravstvenih

informacij se začne z rojstvom,« je pojasnil. Zdravje gluhih je neposredno povezano s 24. členom Konvencije o pravicah invalidov (CRPD), ki se osredotoča na izobraževanje.

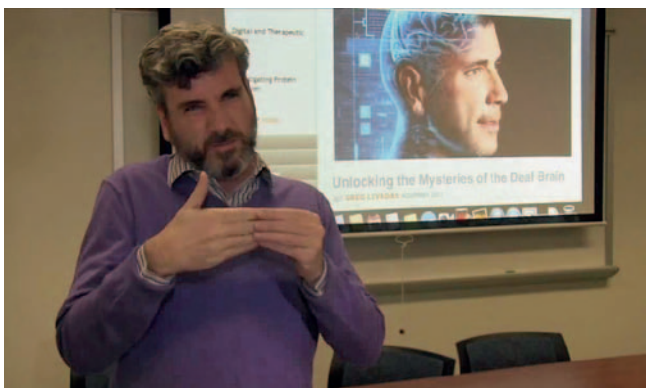
Colin Allen, predsednik Svetovne zveze gluhih

»Če gluhih otrokom ne omogočimo njihove pravice dostopa do jezika v zgodnji fazi življenja, potem bo prikrajšanje za jezik vplivalo na njihovo izobraževanje,« je pojasnil. »To vključuje tudi zdravstveno izobraževanje, ki neposredno vpliva na njihovo poznavanje zdravja in pismenost. Države podpisnice morajo sprejeti primerne ukrepe, da pospešijo učenje znakovnega jezika in promocijo jezikovne identitete skupnosti gluhih.«

Tako Hauser kot drugi strokovnjaki so na srečanju izpostavili nekaj primerov pomanjkanja dostopa do zdravstvenih informacij in zdravstvene nege za gluhe posameznike. Velike kršitve človekovih pravic so se pojavile v primerih, ko so bile gluhe osebe hospitalizirane brez prisotnosti tolmačev.

»Obstajajo primeri, ko je bila zagotovljena zdravstvena oskrba brez poduka o privolitvi ravno zaradi pomanjkanja dostopa do komunikacije,« je povedal Hauser. »To je kršenje človekovih pravic v smislu 14. in 17. člena CRPD. Obstaja velika potreba po večjem številu usposobljenih tolmačev za znakovni jezik, ki so specializirani za tolmačenje na področju zdravstvene nege.«

Hauser je poudaril, da dostopa do ustanov zdravstvene nege ne potrebujejo le gluhi pacienti, pač pa tudi starši in družinski člani gluhih. Izpostavil je nekaj primerov, ko je bil gluhih posameznikom onemogočen dostop do zdravstvenih strokovnjakov, ki so obravnavali njihove najožje družinske člane.

Dr. Petr C. Hauser

»Zdravstvene informacije morajo biti dostopne gluhih posameznikom po vsem svetu v njihovih znakovnih jezikih,« je povedal. »Univerze morajo zagotavljati šolanje za ponudnike zdravstvene

nege, da bodo lahko pridobili informacije, kako delati z gluhih posamezniki. Poleg tega je nujno, da ponudniki zdravstvene nege, posebej tisti s področja duševnega zdravja, tekoče obvladajo znakovne jezike, da bodo gluhe posameznike lahko obravnavali neposredno.«

Potrebe gluhih posameznikov na področju duševnega zdravja v tem trenutku niso zadovoljene in položaj se včasih še poslabša zaradi prejema psihiatrične oskrbe, kjer nimajo dostopa do komunikacije. »Včasih,« pojasnjuje Hauser, »gluhe posameznike zaklenejo brez kakršnega koli pojasnila, kar položaj le še zaostruje.«

Hauser je zaključil s priporočilom, da bi gluhi posamezniki morali imeti več priložnosti za izobraževanje v poklicih na področju zdravstvene nege.

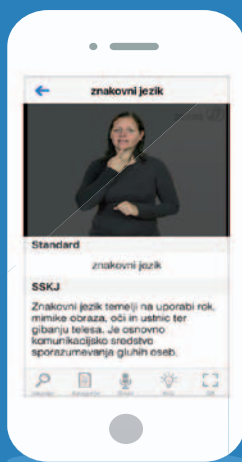
»CRPD določa, da imajo gluhi posamezniki, tako kot vsi drugi posamezniki, pravico do dostopa do zdravstvene nege in do zdravstvenih informacij,« je povedal. »Trenutno pa te pravice niso izpolnjene in države podpisnice morajo izvesti primerne ukrepe za zagotovitev človekovih pravic gluhih v njihovih deželah.«

Dr. Hauser je klinični nevro psiholog za gluhe in direktor Centra NTID za dojemanje in jezik (NCCL), kjer njegova ekipa izvaja raziskave o vplivu kognitivnih, lingvističnih in družbeno-kulturnih dejavnikov na napredno učenje, dobro počutje in zdravje. NCCL trenutno izvaja raziskovalne projekte o tem, kako gluhi posamezniki pridobivajo zdravstvene informacije, o nosečnosti gluhih žensk in izkušnjah rojevanja, o dvojezični izobrazbi gluhih otrok in o pomenu jezika za kognitivni razvoj.

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije tudi na voljo kot brezplačna mobilna aplikacija.

- ✓ **Iskalnik**
Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah ali s pomočjo govora
- ✓ **Kategorije**
Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljicah, mednarodnih kretanjah in učnih primerih
- ✓ **Kviz**
Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika
- ✓ **Igre**
Učenje pisane besede s pomočjo iger
- ✓ **Učne vaje**
Opravljanje učnih vaj za pripravo na preverjanje znanja iz znakovnega jezika
- ✓ **Rehabilitacija**
Izgovorjava besed ali besednih zvez s pomočjo prepoznavanja govora
- ✓ **QR**
Čitalec QR kod za ogled videoposnetkov szj
- ✓ **Gluhoslepi**
Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe

Available on the iPhone
App StoreGet it on
Google play

Srečanje društev oseb z izgubo sluha štajersko-savinjske regije

Medobčinskemu društvu gluhih in naglušnih Velenje je letos pripadla čast, da organizira tretje srečanje društev oseb z izgubo sluha štajersko-savinjske regije. Za izvedbo srečanja smo izbrali čudovito lokacijo v neokrnjeni naravi zgornje savinjske doline. V kampu Menina, ki je eden lepših v Sloveniji, so nas sprejeli z odprtimi rokami.

Hoja s smučmi ni tako enostavna

Povabilu so se odzvala vsa tri društva: DGN Celje, MDGN Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče in DGN Maribor. Za prijetno vzdušje ob prihodu udeležencev je skrbel tudi naš član Franc Jurko, ki je odlično igral na harmoniko. Vse prisotne je najprej tople pozdravil gostitelj, predsednik Franc Forštner. Izrazil je veselje in navdušenje nad velikim številom udeležencev; vseh skupaj nas je bilo kar okrog 130. K besedi je povabil tudi predsednika in sekretarja drugih treh društev. V veliko čast nam je bilo, da nas je prišel pozdravit tudi župan občine Rečica ob Savinji Vinko Jeraj.

Uradnemu delu je sledilo druženje, ki smo ga popestrili z družabnimi igrami. Vsako društvo je imelo svojo ekipo. Člani so se preizkusili v streljanju z zračno puško, nošenju jajc na žlici, hoji na smu-

Naši člani med streljanjem z zračno puško

čeh in vleki vrvi. V skupnem seštevku je zmagalo velenjsko društvo in za obdobje enega leta smo v last prejeli prehodni pokal. Organizatorji so predstavnikom društev podelili simbolične nagrade in priznanja, predsedniki pa so podpisali priznanja oziroma potrdila o udeležbi na srečanju.

Pozdravni nagovori predstavnikov društev

Po igrah se je bilo seveda potrebno okrepčati in malo spočiti. Popoldan so udeleženci imeli možnost, da so na različne načine izkoristili prosti čas. Nekateri so se sprehodili in si ogledali čudovit kamp, drugi so se pomerili v igranju golfa, tretji pa so svoje moči in spretnosti preizkusili v adrenalinskem parku. Velika večina je čas izkoristila za prijetno druženje in klepet. Za dobro vzdušje je ves čas skrbel harmonikar Franc Jurko, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. Za glasbeno presenečenje pa je poskrbel Janko Šumečnik.

MDGN Velenje je osvojilo prehodni pokal.

Popoldan je hitro minil in vsi so bili navdušeni nad čudovito lokacijo, vzdušjem in dobro izvedbo srečanja. V zgodnjih večernih urah smo krenili vsak proti svojemu domu in si obljubili, da se bomo naslednje leto ponovno srečali v Mariboru.

Urška Jakop

Obisk vrtnarije Mazej

V sredo, 13. junija, smo se zbrali pred društvom in se z avtobusom odpravili na kmetijo – vrtnarijo Jerneja Mazeja. Lastnik nas je pričakal z doma pečenim okusnim slanim prigrizkom. Nato nas je peljal na ogled kmetije.

Sprehod po kmetiji Mazej

Najprej nam je pokazal štiri rastline iz Južne Amerike, ki so jih gojili že tamkajšnji starodavni narodi in so v Evropi bolj malo znane. **Olluka** je zelo kalorična gomoljnica. Uživajo se gomolji. Sto gramov gomolja vsebuje 360 kcal. **Oka** izhaja iz Peruja in se jo prideluje podobno kot krompir. **Mašva** ali gomoljna kapucinka lahko v višino zraste tudi do štiri metre. Užiten so gomolji. Z **yaconom** so se prehranjevali že stari Inki. Španski zavojevalci se nad njim niso navdušili, saj ima nizko hranilno vrednost. Gomolj je sladkastega okusa. Ima malo kalorij in veliko vlaknin. Yaconov čips je zdrav, okusen nizko-

kaloričen prigrizek. Liste lahko posušimo za čaj, ki je zelo primeren za sladkorne bolnike, saj znižuje raven sladkorja v krvi.

Na kmetiji smo si pogledali polje, na katerem gospod Mazej prideluje paradižnik, papriko, buče in bučke.

Posajenih ima tisoč paradižnikovih sadik. Paradižnika je 360 različnih sort. Lastnik je povedal, da mora imeti vsaka paradižnikova sadika dovolj prostora, zato naj bi bila sadilna razdalja med rastlinami od 80 do 85 centimetrov. Razložil je, da paradižnik za optimalno rast rabi veliko sonca in malo vode. Pokazal nam je kosmati paradižnik, ki je poraščen z nežnimi dlačicami.

Nasajenih ima 1.700 sadik paprike različnih sort. Paprika za rast rabi veliko sonca in vode. Potrebno jo je zalivati. Ob sončnem vremenu pri temperaturi 28 stopinj Celzija ena paprika rabi en liter vode na dan. Pri temperaturi 33 stopinj Celzija ena paprika rabi tri litre vode na dan.

Gospod Mazej nam je dal obilico praktičnih nasvetov in odgovarjal na naša vprašanja. Kljub napovedi dežja in temnim oblakom smo ostali suhi in preživeli lep popoldan, ki smo ga zaključili sladko s sladoledom.

Tatjana Pirečnik

Člani MDGN Velenje z lastnikom kmetije Jernejem Mazejem

Predavanje o zeliščih

V sredo, 30. junija 2018, smo se zopet v velikem številu zbrali na zanimivem predavanju gospoda iz Društva zeliščarjev Velenje, ki je govoril o zeliščih in pripravi raznih mazil.

Predavatelj je s seboj prinesel nabrana zelišča in začimbe. Poudaril je, da po novi zakonodaji zelišča spadajo v skupino živil. Predstavil nam je lastnosti in namene uporabe različnih zelišč in začimb:

- Vrtnica: uporabljamo jo lahko za sirup, sok, iz nje delajo eterično olje.
- Njivska preslica: odvaja vodo iz telesa.
- Bezeg: uporabljamo ga za čaj, sok, šabeso; bezeg čisti telo in odvaja vodo iz telesa.
- Kamilica: uporabljamo jo za čaj; pospešuje prebavo.
- Špargelj: čisti telo.
- Vinska trta: iz nje poleg vina lahko naredimo sok.
- Ranjak: uporabljamo ga za čaj; vpliva na boljše počutje.
- Glog: deluje na srčno žilni sistem.
- Lipa: uporabljamo jo za čaj; hladi telo.
- Krhlika: zmleto posušeno dvoletno vejo uporabljamo za čaj; pospešuje odvajanje blata.
- Črna kumina: iz semen se dela olje; povečuje odpornost.
- Poprova meta: uporabljamo jo za čaj.
- Črna detelja: blagodejno vpliva na srce.
- Črna meta: je zelo grenka, ugodno vpliva na žolč.
- Ozkolistni trpotec: kot sirup se uporablja pri prehladnih obolenjih.

- Rman: posušene cvetove uporabljamo v čajnih mešanica.
- Žajbelj: nabiramo tik pred cvetenjem.
- Origan: nabiramo zgornjo tretjino rastline pri cvetu in sušimo.
- Komarček: užitna je cela rastlina; lahko jemo surovega.
- Kopriva: nabiramo zgornjo tretjino rastline; čisti telo.
- Gabez: namenjen je za zunanjo uporabo pri poškodbah, modricah, ranah in opeklinah.
- Veliki oman: nabiramo korenino; uporabljamo ga pri prehladnih obolenjih.
- Dišeči vratič: zelo lepo diši; če nem je njegov vonj všeč, ga lahko dodajamo v kreme.
- Ajbiš: liste nabiramo malo pred cvetenjem in jih sušimo.
- Rumena lakota: okus ima po medu.
- Oreh: vsi ga poznamo.
- Plahtica: čaj za ženske težave.
- Srčica: vsebuje podobno sestavino kot aspirin in redči kri.
- Šentjanževa roža: namakamo jo v olju.
- Repik: je grenak, ugodno vpliva na žolč.
- Borago: ima zelo lep cvet, ki je užiten.
- Ognjič: ima enake blagodejne učinke kot arnika, nabiramo cvetove; mazilo za rane.
- Sivka: iz nje delamo eterično olje, posušeno uporabljamo v čajnih mešanica.
- Kraški šetraj: ima več eteričnega olja kot navadni šetraj, dodajamo ga v zeliščne soli.
- Stoletna čebula ali zelena čebula: stebelca narežemo na kolobarje, jih dodamo skuti in začnimo z bučnim oljem.

Udeleženci predavanja v prostorih MDGN Velenje

Poleg naštetega je imel tudi nam bolj poznane rastline: zeleno, meliso, citronko, pehtran, peteršilj, timijan.

Predavatelj nas je seznanil tudi z osnovno razliko med kremo in mazilom. Krema vsebuje okoli sedemdeset odstotkov vode, medtem ko mazilo vsebuje malo vode in veliko maščobe. Koža je največji človeški organ, zato moramo zanjo ustrezno skrbeti. Življenjska doba celice zdrave kože je en mesec.

Sledil je praktični prikaz priprave mazila. Za pripravo je uporabil:

- olje, v katerem je bil namočen smilj,
- čebelji vosek,
- vitamin E in
- eterično olje poprove mete.

V ločenih vodnih kopelih je segrel smiljevo olje in čebelji vosek. Ko se je čebelji vosek stalil, je obe posodici odstavil z ognja in v smiljevo olje dodal stopljeni čebelji vosek, potem je po kapljicah dodal vitamin E in eterično olje poprove mete. Vse skupaj je premešal in prelil v manjše posodice. Z ohlajanjem se je zmes strjevala. V tej obliki se nato uporablja kot mazilo.

Ponovno smo se udeležili zelo zanimivega predavanja in se naučili veliko novega.

Tatjana Pirečnik

Strokovna ekskurzija po Kozjanskem in Bizeljskem

Na lepo in sončno sobotno jutro smo se ob sedmi uri zbrali pred društvom in polni pričakovanj pričakali avtobus, ki se je z nekaj člani pripeljal iz Zgornje Savinjske doline.

Pot nas je najprej popeljala v vasico Olimje, ki se nahaja v območju Kozjanskega parka pod goro Rudnico. S krasnim pogledom na grad, ki je bil nekdaj v lasti grofov Atems, smo si v zavetju več kot sto let stare lipe vzeli čas za jutranjo malico in sprehod po čudovitem zeliščem vrtu, ki ima več kot dvesto vrst zdravilnih zelišč. Zanj skrbno skrbijo patri minoriti, ki so tradicijo zeliščnega lekar-

ništva prevzeli od patrov pavlincev, predhodnih prebivalcev gradu.

Po malici nas je sprejel pater Jože, ki nas je popeljal po gradu – samostanu in nam predstavil zgodovino tega kraja. Povedal je, da so predhodni patri pavlinci grad dobili v dar in so v njem prebivali kar 120 let, med letoma 1663 in 1783. Ob samostanu so dozidali bogato baročno cerkev Marijinega vnebovzetja. Ena najbolj znanih zapuščin je stara samostanska lekarna s čudovitimi freskami, ki so delo takratnega lokalnega umetnika. Ta lekarna je dandanes urejena za ogled turističnih skupin. Kdor si je zaželel čajev in zeliščnih pripravkov, je moral le slediti omamnemu vonju zelišč v urejeno zeliščno lekarno na desni ob vhodu v samostan. Pri

Pred samostanom Olimje

V čokoladnici Olimje

izbiranju pripravkov je svojo pomoč in znanje ponudil eden izmed patrov.

Po ogledu smo se sprehodili v bližnjo zgradbo, iz katere je že od daleč dišalo po najljubši slaščici tega časa – čokoladi. Tam nas je pričakal gospod Urban, ki nam je predstavil zgodovino čokoladnice in čokolade. Za piko na i pa je lahko vsak poskusil košček odlične čokolade. Opojni vonj pralinej raznoraznih okusov in oblik je v nas prebudil sladkosnednost, zato smo pohiteli k blagajni in kupili sladke dobrote za domov – če so seveda do doma zdržale.

Pot smo nadaljevali proti najbolj grajskem med gradovi na Slovenskem, gradu Podsreda. Prijazna vodička Nina nas je popeljala skozi sobane gradu in nam pripovedovala o njegovi zgodovini. Iz raznih zapisov je znano, da je bil zgrajen v prvi polovici 12. stoletja. Sprva je imel preprosto pravokotno zasnovo, kasneje pa so prizidali obrambni stolp, bivalni del in kapelo. Današnja podoba je zasluga grofa Schönburg-Glauchaua. V zadnjih tridesetih letih so ga celovito prenovili. Sedaj se v njem odvijajo razne prireditve, tudi poroke. Kot zanimivost naj povem, da se grajska kuhinja z odprtim ognjiščem ob raznih dogodkih uporablja še danes.

Grad Podsreda

Po zanimivem dopoldnevu smo se odpravili v Staro vas na Bizeljskem. Na turistični kmetiji Pudvoi smo se najprej okrepčali z odličnimi lokalnimi jedmi, nato pa smo se podali v znamenite repnice – vinske kleti, skopane v kremenčev pesek. Pred milijoni let ga je na področje današnjega Bizeljskega naplavilo takratno Panonsko morje. Skozi čas se je ta pesek zbil in domačinom omogočil izkopavanje tovrstnih kleti. Kmetija Pudvoi je usmerjena v pri-

delavo kakovostnih sortnih vin, ki zorijo v repnicah. Ob koncu ogleda smo imeli priložnost ta vina tudi poskusiti. Za konec so nas pogostili še z znamenitim ajdovim kolačem, nato pa smo se počasi

Repnica je jama, skopana v kremenčev pesek, ki služi kot kmetijski objekt za shrambo pridelkov.

odpravili proti domu.

Kot zanimivost naj omenim še posebne ptice, ki na Bizeljsko priletijo v sredini maja – čebelarje. Gnezda naredijo v nekaj metriških rovih, izkopanih v kremenčevem pesku. To področje torej ni primerno le za kleti, ampak tudi za ptičja gnezdišča.

Vsem bi se želela zahvaliti za številčno udeležbo in dobro voljo. Posebna zahvala gre članu Francu Jurku, ki je vseskozi skrbel za dobro vzdušje z igranjem na harmoniko. Hvala vsem pevcem, ki so popestrili naše druženje.

Zahvalila bi se tudi patrom, turistični kmetiji Pudvoi in vsem drugim vodičem, ki so nas tako lepo sprejeli in s svojim pripovedovanjem popeljali skozi zgodovino.

Nasvidenje do prihodnjič!

Janja Krajnc

Viri:

- <http://www.olimje.net/index.php/sl/>
- <http://cokoladnica-olimje.si/>
- http://kozjanski-park.si/?page_id=309
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Grad_Podsreda
- <http://www.pudvoi.si/>

Težave z javnim prevozom

Zaradi različnih obveznosti zadnje čase po Sloveniji veliko potujem z javnimi prevoznimi sredstvi. Največja ovira, s katero se srečujem, je moj sluh – sem namreč gluha. Težave imajo tudi drugi invalidi, ki sicer slišijo, imajo pa druge ovire, saj med kraji ni dobrih prometnih povezav, za invalide na vozičkih ni klančin, slepim grozi nevarnost, da bodo padli zaradi lukenj na cestah in robnikov pločnikov in drugega. Država ni po meri vseh invalidov.

Obnovitvena dela posledica stalnih zamud

Opisal bom težave, s katerimi se srečujem kot gluha oseba, čeprav imam poleg popolne izgube sluha tudi močno oslavljen vid in priznana invalidnost tudi zaradi slabovidnosti. To ni le moja zgodba, to je zgodba vseh nas gluhih, ki se dnevno srečujemo z istimi težavami, ko v naši ljubi državi želimo kam priti z javnim potniškim prevozom.

Znano je, da ima večina večjih postajališč Slovenskih železnic in glavnih avtobusnih postaj v državi in osrednje letališče zvočnike in tudi table z informacijami o prihodih, odhodih in zamudah. A teh tabel ni povsod, najnujnejše informacije pa so vedno in zmeraj posredovane le po zvočnikih. Tudi moji slišišči prijatelji mi povedo, da zaradi okoliškega hrupa objave po zvočnikih velikokrat težko razumejo.

Kot gluha oseba pa informacij o času prihoda, na kareti tir prispe vlak in koliko minut zamuja, sploh ne slišim. V takšnih situacijah se gluhi počutimo nemočne, negotove in v nas narašča živčnost. Ko končno pride nekdo na peron in ga uspeš vprašati, te najprej začudeno pogleda ali pa odgovori, kakšen bedak si, saj pravkar to govorijo po zvočniku. Ko pojasnim, da sem gluha in bi želel dobiti infor-

macijo o vlaku, dobim odgovor, a ne vedno. Včasih me kdo ne jemlje resno ali me celo nadere, da se norčujem iz njega; nekateri se mojih težav ne trudijo razumeti in samo grdo pogledajo in se obrnejo stran.

Gluhi se držimo napisanega voznega reda, ki pa ni vedno točen, saj stalno prihaja do sprememb prihodov vlakov na različne ture, sploh na večjih postajališčih, ob prometni konici pa tudi do številnih zamud, katere nam gluhim povzročajo obilo preglavic.

Moje zadnje slabe izkušnje so se zgodile pred časom, ko sem svojo posvojenko spremljal iz Velenja v šolo v Maribor. Za to pot pa potrebuješ veliko časa in potrpljenja, ker je potrebno veliko prestopati. Najprej v Celju, ker obnavljajo štajersko železniško progo. Včasih je bilo potrebno v Poljčanah prestopiti na avtobus do Slovenske Bistrice in od tam naprej na vlak za Maribor. Za takšen podvig mora imeti gluha oseba oči ves čas na pečljih, ves čas spraševati o času prihoda, zamudah in na kateri tir prispe vlak.

Železniška postaja Celje pred obnovo

Te težave imam, ker sem gluha, vendar imam srečo, da dovolj razločno govorim. Toda vse manj je ljudi, ki so pripravljene prisluhniti, razumeti in pomagati. Na Slovenskih železnicah so pa tudi prijazni uslužbenci, ki znajo prisluhniti in pomagati.

Kljub nenehnemu spraševanju tako ljudi na peronu kot osebja, zaposlenega na postajah, se mi še zmeraj dogajajo neljubi dogodki, ko izgubim veliko časa, volje in potrpljenja. Zadnji tak dogodek se mi

je pripetil na železniški postaji Celje, ki je bila takrat v obnovi, kakor tudi štajerski del proge med Poljčanami in Slovensko Bistrico, zaradi česar nprestano prihaja do zamud in sprememb.

Prihod vlaka, ki nadaljuje vožnjo v smeri Maribora, na tretji tir celjske železniške postaje.

Ob prihodu na postajo sem najprej stopil k okenču za prodajo vozovnic in uslužbenca poprosil za informacijo, na kateri tir prispe vlak, ki bo peljal do Maribora. Uslužbenec mi je pojasnil, da bo vlak

prispel na tretji tir. Odšel sem na peron in se osredotočil na tretji tir. Ker sem gluhi, nisem slišal najave po zvočniku, da bo vlak pripeljal na drug tir, in nisem opazil, da je vlak prišel na četrti tir. Vlak sem opazil tik pred zdajci, a ker nisem vedel, iz katere smeri se je pripeljal, je bilo že prepozno. Ko pa sem povprašal človeka, ki je prav tako čakal na peronu: »Kdaj pride vlak za Maribor?« mi je pokazal v daljavi odhajajoči vlak. Bilo mi je strašno neprijetno in primoran sem bil počakati še eno uro na prihod naslednjega vlaka.

Zgodba bi se skoraj ponovila ob naslednjem potovanju iz Celja v Maribor, saj sem tudi takrat pri okencu za prodajo vozovnic prejel iste informacije o prihodu vlaka na tretji tir. Vendar me je prejšnja lekcija dobro izučila in sem uspel sestiti na vlak, ki je ponovno prispel na četrti tir.

S takšnimi težavami se gluhi dnevno srečujemo zaradi neopremljenosti postajališč z vizualnimi aktualnimi informacijami in pri uporabi javnega prevoza izgubljam dragocen čas in voljo.

Franci Mulej Papotnik

Telovadba pod kozolcem

Medobčinsko društvo gluhih, naglušnih in oseb s polževim vsadkom Velenje je organiziralo telovadbo na prostem z mentorico Janjo Rednak. Zbirališče je bilo pri ribiški koči ob Škalskem jezeru. Zajela nas je huda nevihta, zato smo počakali pod streho, da se je zopet pokazalo sonce. Sprehodili smo se

Udeleženci sproščene vadbe

Člani so uživali.

do kozolca. Nato smo z mentorico telovadili. Delali smo vaje za um in osteoporozo, ki je zelo pogosta. Prva naloga je hoja, druga telovadba, da ostanejo kosti in um v čim boljši kondiciji.

Sonja Triglav

Gluhi kolesarji MDGN občin Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje na Poli maratonu 2018

Gluhi ljubitelji kolesarskih tur iz MDGN občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo se odločili, da se udeležimo kolesarske akcije Poli maratona 2018, ki je bila 2. junija 2018 na Ptuju.

Zjutraj smo se zbrali za kompleksom Terme Ptuj, kjer smo pripravili kolesa in krenili čez sprehajalno brv na drugo stran reke Drave proti startnemu mestu v starem mestnem jedru Ptuja. Tam smo uredili prijave in dobili priložnostno vrečko s kolesarskim telovnikom in osvežilno pijačo.

Kolesarski maraton na 21,2 kilometra se je začel s skupinskim startom ob 11.15 izpred stavbe uprave Perutnine Ptuj. Proga je imela en zahteven vzpon na Jiršovec, kjer je bila okrepčevalna postaja z vodo in sadjem. Do tega vzpona smo vozili po ravni, nezahtevni cesti. Ko smo se začeli vzpenjati, se je naša kolesarska vrsta razpotegnila, v ospredju so bili kolesarji, ki so bili telesno bolj pripravljene, ki so uspešno grizli v klanec. Ko smo prišli na vrh, smo pot nadaljevali s spustom prek Placarja proti Ptuju. Vmes sta bila dva manjša vzpona, ki nista bila zahtevna. Pri spustu smo imeli velike hitrosti, ampak smo varno prikolesarili v cilj na Potrčevi uli-

ci, kjer smo naredili skupinsko fotografijo. Nato je sledilo skupno kosilo v Poli šotoru, kjer smo se najedli kulinarčnih dobrot Perutnine Ptuj.

Kolesarji iz MDGN Slovenske Konjice in DGN Podravja Maribor skupaj s policisti

Organizator Poli maratona nas je presenetil s podelitvijo pokala parakolesar, ki nam ga je podelil za najštevilčnejšo invalidsko skupino kolesarjev. Kolesarskega maratona so se udeležili: Branko Brumec, Franc Jeranko, Nina Jeranko, Anton Petrič, Marija Koser in Irena Marinko.

Irena Marinko

Svet invalidov Mestne občine Maribor – volitve

Letos se mi je iztekel štiriletni mandat predsednika sveta invalidov Mestne občine Maribor. Na konstitutivni seji SIMOM sem ponovno pridobil

Milan Kotnik, predsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor, levo in desno oba podpredsednika Martin Benko in Vasja Cimerman

popolno zaupanje in soglasno podporo za vodenje sveta invalidov naslednja štiri leta. Prav tako sta bila soglasno izvoljena oba podpredsednika Martin Benko in Vasja Cimerman. Soglasno smo potrdili še vse redne člane – predstavnike osemnajstih invalidskih društev, ki združujemo preko deset tisoč invalidov. Še naprej si bomo prizadevali tako za dejavno medsebojno sodelovanje kot tudi za sodelovanje s predstavniki mestnih uradov in vodstva Mestne občine Maribor ter z drugimi javnimi institucijami, da bi uresničili Akcijski načrt za izboljšanje enakih možnosti za invalide v Mestni občini Maribor. Vse informacije o delovanju sveta invalidov so sproti objavljene na občinski spletni strani <http://www.maribor.si/podrocje.aspx?id=744>.

Milan Kotnik

Izlet v Rogaško Slatino

V četrtek, 7. junija 2018, smo za člane društva organizirali poučni strokovni izlet.

Izvedli smo ogled in predstavitev v obliki predavanja Razvojnega centra narave v Poljčanah. Predavanje je bilo izredno zanimivo in poučno na temo o sožitju sobivanja človeka z naravo in razvoju inovativnih dejavnosti za bolj zdravo in naravno življenje. Predavanje je vodila strokovna delavka občine Poljčane, izvedla pa ga je tako, da nam je razumevajoče razložila značilnosti podravske doline.

Na predavanju v Poljčanah

Iskrena hvala predstavnici Razvojnega centra Poljčane za gostoljubje in odlično predavanje.

V Poljčanah smo si ogledali čebelnjake in življenje čebel v njih. Predstavniki čebelarstva nam je nazorno in zanimivo predstavil nastanek, razvoj in pomembnost čebel v življenjskem krogu-

Ogled čebelnjaka v Poljčanah

toku. Spoznali smo veliko novega o pomembnosti čebel na našem planetu. Brez njih bi tudi človeštvo izumrlo.

Iskrena hvala predstavnikom Čebelarstva društva Poljčane za gostoljubje in super predstavitev čebelarjenja.

Naš tretji postanek je bil v Rogaški Slatini, kjer smo si ogledali potek proizvodnje v steklarskem podjetju Rogaška. Njihov predstavnik nas je vodil skozi vse proizvodnje postopke, kjer nastajajo čudoviti izdelki iz stekla in kristala. Videli smo, skozi koliko različnih faz izdelave in oblikovanja gre steklo do končnega izdelka. Delo je precej tehnično zahtevno. Videli smo prave mojstrovine, ki nastajajo izpod rok nadarjenih steklarjev, ki imajo čut za umetnost, saj je vsak njihov izdelek unikat.

Pred Steklarno Rogaška

V njihovi prodajalni smo kupili različne in zanimive steklarske izdelke, ki so nam bili všeč.

Strokovni del izleta smo nadaljevali v restavraciji Bohor. Ob dobrem golažu iz drugi ponudbi smo prijetno poklepetali in opisovali svoja doživetja z dopoldanskega dela izleta.

Ob zaključku izleta smo se podali na promenado v Rogaški Slatini na ogled in sprehod po prečudovitem parku in vsi zadovoljni zaključili lep dan.

Hvala tudi našemu sekretarju Milanu Kotniku, ki je veskozi tolmačil v slovenski znakovni jezik.

Mira Meš Pivec

Projekt Pokaži mi besede v kavarni KMŠ Pisarna

Sredi oktobra je Klub mariborskih študentov v svoji kavarni Pisarna v Vetrinjski ulici v sodelovanju z našim društvom izvedel projekt z naslovom Pokaži mi besede.

Prostor kreativnosti, sodelovanja in povezovanja ter dobre kave, pravijo. Čez poletje so aktivisti študentskega kluba prostor pripravljali in opremljali. Zdaj tam z različnimi prireditvami v središče mesta vnašajo svežo in drugačno vsebino. Prostor je društvenega značaja, želijo pa, da bi vanj prihajali tudi drugi Mariborčani.

Na kavici

Kaj slišiš, ko ne slišiš?

V Pisarni so se jim obiskovalci pridružili od desete ure dalje in skupaj z nami odkrivali povsem nov svet tišine. Za obiskovalce so člani Društva gluhih in naglušnih Podravje Maribor cel dan kuhali kavo in jim stregli pijačo ter jih seznanjali z gluhoto in slovenskim znakovnim jezikom, s katerim so se številni srečali prvič. Ponudba pijač in kretnje za osnovno sporazumevanje so bile napisani v besedilu in znakovnem jeziku.

Andrej Vivod v »Pisarni«

Predhodno znanje znakovnega jezika ni bilo potrebno, to pa je bila priložnost, da so se ga obiskovalci učili z naročanjem pijače in ob prijetnem klepetu z gluхими natakarki in prostovoljci društva.

Udeleženci projekta v »Pisarni«

Osebne zgodbe ljudi, ki imajo težave na področju slušne komunikacije, delavnica znakovnega jezika, informiranje o poklicu tolmača, vse to je prav posebna izkušnja, saj so se obiskovalci lahko preizkusili v komunikaciji z znakovnim jezikom.

Udeleženci projekta »Pokaži mi besede«

Za piko na i sta gluha člana Andrej Vivod in Milan Kotnik ob 17. uri izvedla predstavitevno delavnico o delu v društvu, o gluhoti in znakovnem jeziku, in sicer s pomočjo prostovoljke Anje Kotnik, ki je tolmačila ter predstavila slovenski znakovni jezik in poklic tolmača.

Mira Meš Pivec

Kako smo preživeli dan v šoli, v zeliščnem vrtu in s sladko čokolado

Toplega spomladanskega jutra smo se člani DGN Posavja Krško ponovno podali na potepanje po naši deželi. Tokrat smo izbrali področje Bele Krajine in Dolenjske.

Iz Krškega smo se preko Gorjancev odpeljali v majhno belokranjsko vasico Radovica. V obnovljeni stari lesenih zgradbi sredi vasi deluje osnovna šola Bistra buča. Najprej smo si ogledali hišo, v kateri domuje »učitelj«, ki je opremljena s starinskim pohištvom in predmeti iz obdobja od leta 1920 dalje. Ogled smo nadaljevali v sosednji stavbi, kjer nas je sprejel strog in redoljuben učitelj. Vrnili smo se v leto 1957, ko je na steni visela slika predsednika Jugoslavije, Josipa Broza Tita, in smo pred začetkom pouka pozdravljali »Za domovino s Titom naprej!«. Veliko se nas je še spomnilo teh časov in načina učenja in obnašanja v šoli. Strog »učitelj« je zahteval red, mir in disciplino. Preizkusili smo se s pisanjem s kredo po šolski tabli, odgovarjali na učiteljeva vprašanja in po težkem učenju prejeli tudi spričevala. Vmes je bilo veliko smešnih in zabavnih situacij in vsak »učenec« je bil pohvaljen ali pa okregan.

»Učenci« na obisku OŠ Bistra buča

Ogledali smo si tudi ostanke okostja jamskega medveda in veseli nadaljevali pot do destilarne in čokoladnice Berryshka v Podturnu pri Dolenjskih toplicah. Ogledali smo si proizvodnjo in destilacijo, se seznanili s pripravo sestavin za destilacijo in postopke, kako iz velike količine brinja in brinovih jagod pridobivajo koncentrat brinovega olja. Najslajši del pa nas je pričakal pri ogledu dela čokoladnice, kjer izdelke iz čokolade vlivajo in oblikujejo ročno. Imeli smo priložnost okusiti različne praline s kremnim polnilom iz črnega ribeza,

borovnic, lešnikov, kose čokolad z različnimi dodatki, kot je sivka itn.

Ogled zeliščnega vrta na posestvu Plavica z g. Jožetom Majesom

Sladkih ust in nasmejani smo zapustili čokoladnico in pot nadaljevali na posestvo Plavica v Cerovcu pri Dolenjskih toplicah. Pričakal nas je gospod Jože Majes, ki svoje znanje in vedenje o zeliščih, pripravkih, čajih, mazilih in drugem predaja v televizijskih oddajah Narava zdravi. Njegovo bogato znanje in poznavanje zelišč nas je zelo navdušilo, zato je bilo naših vprašanj in želja po poznavanju zdravih zelišč zelo veliko. Ogledali smo si tudi nasad zdravih zelišč in tako prepoznali veliko zelišč, kakor tudi njihovo koristnost in uporabo pri zdravljenju veliko težav, ki jih imamo.

Posladkali smo se v čokoladnici Berryshka.

Z novim znanjem in ob prijetnem druženju smo pot nadaljevali do gostišča Dolenjc pri Novem mestu. Ob čudovitem razgledu na dolenjsko pokrajino smo dan zaključili z okusnim kosilom in prijetnim klepetom. Preživeli smo spet zanimiv in poučen dan, spoznali veliko zanimivih krajev in se naučili veliko novega. Predvsem pa smo dan preživeli skupaj v pogovoru, izmenjavi mnenj, družabnem klepetu in si zaželeli še takih srečanj tudi v prihodnje.

Vlasta Moškon

Anica Kerin

Naša članica Anica Kerin je v cvetočem maju praznovala šestdeseti rojstni dan. Na naših srečanjih in izletih nas vedno razveseli in pogosti s svojimi rogljički ter drugimi slaščicami, ki jih delajo njene pridne roke. Je predana članica gasilskega društva Senuše in Aktiva kmečkih žena. Rada se družiti in pogovarja, zato smo njene bližine vsi veseli. Ob jubileju ji želimo še obilo zdravja, sreče in zadovoljstva!

člani DGN Posavja Krško

Nisveta Klepič

Svoj šestdeseti rojstni dan je v krogu prijateljev in sosedov praznovala naša članica Nisveta Klepič. V življenju se je srečevala s težkimi preizkušnjami, a je vseeno ohranila dobro voljo in nasmeh. Zaradi bolezni težje prihaja v društvo, zato se zelo razveseli naših članov, ki jo obišejo na domu.

Draga Nisveta, želimo ti zdravja, sreče in zadovoljstva tudi v prihodnje! Želimo ti še veliko lepih dni v družbi prijatelja Ivana in vseh, ki te imamo radi!

člani DGN Posavja Krško

PIŠITE V NAŠE GLASILO

urednistvo.ist@zveza-gns.si

»Dotik roke« – dokumentarni film Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije o gluhoslepih

Gluhoslepota sodi med najtežje invalidnosti. Zaradi kombinacije vidnih in slušnih okvar ali popolne izgube obeh čutov ima gluhoslepa oseba zelo ovirano komunikacijo, oviran dostop do informacij in ovirano mobilnost. Razumevanje gluhoslepote pri nas še temelji na tem, da je to gluhota skupaj s slepoto, v Evropi pa je že priznana kot edinstvena invalidnost.

Insert iz filma

V Evropski uniji živi okoli 150 tisoč gluhoslepih, ki potrebujejo specifično podporo usposobljenih individualnih asistentov: komunikatorjev – vodičev in tolmačev za taktilni znakovni jezik. Gluhoslepe osebe pri gibanju uporabljajo belo palico. V Sloveniji je vsaj dvesto ljudi, ki so gluhoslepi. Njihov edini stik z okoljem in soljudmi je dotik. Tako se pogovarjajo, tako jim berejo.

Za sporazumevanje z gluhoslepo osebo obstaja več metod. Znakovni jezik uporabljajo predvsem gluhoslepe osebe, katerih prvi jezik je znakovni jezik. Tako govorimo o lociranem znakovnem jeziku, tolmačenju od blizu, vodenem znakovnem jeziku. Pri sprejemanju v taktilnih oblikah pa govorimo o taktilnem znakovnem jeziku, taktilni prstni abecedi, pisanju oziroma polaganju v dlan in o socialno-haptičnem načinu sporazumevanja, ki je najprimernejši za podajanje informacij iz okolja.

Na ZDGNS so se v sklopu programa Kultura gluhih odločili, da bodo kot projekt za mednarodni teden gluhoslepih posneli film o življenju in delu gluhoslepih s pomenljivim naslovom »Dotik roke«. Režiranje filma so ponudili Ladi Lištvanovi, gluhi gledališki režiserki. V društva so poslali poziv za prostovoljno sodelovanje oseb z gluhoslepoto, ki bodo v filmu predstavile svoje težave in prikazale svoj način življenja. Odzvalo se je sedem gluhoslepih prostovoljcev. Njihove zgodbe so ustrezno prevedli – povzete so s pomočjo njihovih asistentov

ali tolmačev, katerih storitve pogosto uporabljajo. Snemanje je potekalo na njihovih domovih po Sloveniji. Snemal je Gorazd Orešnik, ki je tudi opravil zahtevno montažo filma.

V zadnjem tednu junija se po vsem svetu obeležuje mednarodni teden gluhoslepih in obenem tudi teden Helen Keller, ameriške gluhoslepe pisateljice in borke za pravice gluhoslepih. Film je posvečen Helen Keller, na dan njenega rojstva, 27. junija, pa je bil prikazan v dvorani Slovenske kinoteke. Občinstvo je nagovorila gluhoslepa Metka Knez, ki je izpostavila talente in dosežke Helen Keller, ki je diplomirala s pomočjo učiteljice Anne Sullivan in je zaradi tega lahko imela normalno življenje. Anne Sullivan je bila prva, ki se je Helen uspela zares približati. Požrtvovalno ji je pomagala premagati veliko oviro, ki je zanjo predstavljala popolna nezmožnost sporazumevanja oziroma nepoznavanje možnosti sporazumevanja.

Sporazumevanje z gluhoslepo osebo

Tej izjemni, nadarjeni avtorici potovanje ni bilo tuje, odlikovala pa jo je tudi zmožnost, da je svoja prepričanja zagovarjala brez dlake na jeziku. Bila je članica Ameriške socialistične stranke in stranke Industrijski delavci sveta. Zavzemala se je za volilno pravico žensk, za pravice delavcev, za socializem in druge podobne cilje.

Film, ki je dolg približno 45 minut, je bil posvečen tudi vsem ljudem z gluhoslepoto in pomeni priložnost, da se družba zave položaja, ovir ter stisk, s katerimi se ti ljudje soočajo. Odziv občinstva je bil dober. Gluhoslepi akterji v filmu so izrazili potrebo po osebni asistenci, tolmačenju, spremljanju, pomoči na domu in psihosocialni pomoči. Za zdaj so teh oblik pomoči deležni preko matičnih društev.

Anton Petrič

O meni in mojem ustvarjanju

Sem Nika Korsič in najbolj ustvarjam na področju slikarstva. Seveda brez ustvarjanja na področju grafike, fotografije, oblikovanja in pisanja ne gre. Delujem tudi na področju medijev, sem namreč ustanoviteljica in urednica spletnega časopisa *Spletni čas* (www.inovelmedia.si) in *Kulturnega društva VNL* (www.pisarnavn1.si).

Nika Korsič; foto: Iztok Geister

Rodila sem se v Kopru leta 1983. Po uspešno končani Osnovni šoli Vojke Šmuc sem se najprej vpisala na Gimnazijo Koper. Zaradi težav z matematiko sem se po drugem letniku vpisala na Gimnazijo Piran, kjer nisem imela večjih težav. Tam sem spoznala krasne ljudi in prijateljice, s katerimi prijateljujem še danes. Po gimnaziji sem se vpisala na fakulteto za humanistične študije v Kopru. Izbrala sem slovenistiko. Vendar s študijem nisem bila zadovoljna. Manjkala mi je ustvarjalnost, zato sem si drznila mamoprepričati, da sem se vpisala na likovno Akademijo lepih umetnosti v Benetkah. Po opravljenih sprejemnih izpitih se je tako moja ustvarjalna pot končno začela v polnem zamahu. Študij vizualnih in scenskih umetnosti sem zaključila leta 2009, in sicer smer dekoracija. Leta 2012 sem se vpisala na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, smer video in novi mediji, ki je pa žal še nisem zaključila. Morda jo bom nekega dne.

Sodelovala sem na veliko samostojnih in skupinskih razstavah in umetniških projektih ter delavnicah tako doma kot v tujini. V okviru društva organiziram in vodim ustvarjalne delavnice za otroke in za odrasle. To me osrečuje. Umetniško se udeležujem od leta 2004, ustvarjam pa že od vedno.

Čut za estetiko se mi je najbrž bolj razvil zaradi tega, ker slabo slišim. Da, naglušna sem. Najverjetneje že od rojstva, vendar so to opazili šele, ko sem hodila v jasli, saj se nisem odzivala na zvonček, ki je klical k malici ... Vzgojiteljica je nemudoma opozorila starše, ki kar niso mogli verjeti. Namreč na vse dražljaje sem se neverjetno dobro odzivala in niso imeli nikakršnega suma, da bi bila naglušna. Prvi slušni aparat sem dobila šele pri dveh letih, vendar sem, zahvala za to gre staršem, z govorom zelo hitro napredovala. Hodila sem tudi k logopedinji v Center za korekcijo sluha in govora Portorož. Logopedinja Vlasta je bila res super, posebno starši je ne morejo prehvaliti. Med šolanjem zaradi naglušnosti nisem imela večjih težav, vsaj ničesar se ne spomnim. Naglušnost je zame predstavljala težavo samo na maturantskem izletu, saj nisem hotela iti, ker so sošolci seveda izbrali morskostestinacijo – slušni aparat in voda pa nikakor ne gresta skupaj in zato sem čutila, da bi bila prevečkrat izločena iz zabave. Zato nisem šla, kar še danes nekako obžalujem.

Olje na platnu *Era Novum* – Fant med rožami

Trenutno sem zaposlena v Društvu gluhih in naglušnih Južne Primorske in letos organiziramo Likovno kolonijo gluhih in naglušnih v Kopru. Vabim vse, ki jih slikanje zanima, da se nam pridružijo od

7. do 9. septembra. Prijavnico lahko oddate v svojem društvu. Organizirali bomo tudi razstavo, ki bo 13. septembra v Sončni dvorani v Izoli. Prepričana sem, da se bomo imeli zelo lepo in da bodo nastala čudovita likovna dela, ki nas bodo še dolgo spominjala na dogodivščine na Obali.

Akril na papirju: Brazilski ples 2006

Skoraj ves prosti čas – ko nisem nekje v naravi ali na plaži – izkoriščam za slikanje. Tako je nastala najnovejša zbirka oljnih slik na platnu, ki sem jo poimenovala kar *Era Novum*, ki pa jo še vedno ustvarjam, kljub temu da so bila nekatera dela že razstavljena.

Akril na platnu: Mreženje 2008

Pred tem sem veliko eksperimentirala. Med študijem sem z akrilnimi barvami slikala predvsem abstraktne slike. V prvem letniku, ko še nisem imela izolske občinske štipendije za nadarjene, ki sem jo prejela v drugem letniku, sem bila finančno zelo šibka. Jedla sem večinoma testenine z maslom ali paradižnikovo mezgo, saj sem ves denar porabila

za umetniški material. Platno sem kupovala kar v roli, na meter, ki sem ga potem razrezala na železne dimenzije. Imela sem samo tri osnovne barve: rdečo, modro in rumeno, s katerimi sem mešala vse možne odtenke. Tudi čopičev nisem imela kaj veliko, na začetku samo tri različne velikosti. Potrebovala sem pa še veliko drugih stvari, kot npr.

papir za grafiko in akvarel, razne bloke, svinčnike, barvice ... Seznan je res dolg.

Pred študijem sem več ali manj risala z barvicami in flomastri na navaden papir, večinoma v dnevnike in beležke. Moj »zaščitni znak« so bile rožice in drugi »hipijevski« simboli in napisi. V otroštvu sem se veliko ukvarjala z modno risbo. Zamisli za najbolj fantastične obleke res ni manjkalo. Ustvarjalnost mi je bila položena v zibelko, saj sta se z umetnostjo ukvarjala že stari oče in mama. Tudi oče me je naučil nekaterih stvari, predvsem tehničnega risanja in pisave. Naj omenim tudi mlajšega brata, s katerim nama ni bilo nikoli dolgčas. Skupaj sva veliko ustvarjala, risala in oblikovala.

Več o meni si lahko pogledate na www.nikakorsic.si, lahko pa mi tudi sledite na Facebooku pod imenom Nika Korsič – artist in na Instagramu: @nikakorsic.

Za konec dodajam le še eno misel, ki sem jo ob pisanju tega prispevka najbolj začutila: *»Umetnik, ki ima pogum, se povsem prepusti svojim nagnjenjem. Le tisti, ki se prepusti svojim nagnjenjem, ima pogum in le kdor je pogumen, je umetnik.« (Maurice Ravel, francoski skladatelj)*

Nika Korsič

Sprejem mlade gluhe atletinje pri županu Radovljice

Naša mlada gluha atletinja Iris Breganski je na 4. evropskem mladinskem prvenstvu gluhih v atletiki, ki je bilo od 28. junija do 1. julija 2018 v bolgarskem glavnem mestu Sofija, osvojila tri medalje, in sicer dve zlati in eno srebrno. Na evropskem mladinskem prvenstvu je nastopila prvič in kot edina tekmovalka iz Slovenije. Zlati medalji je osvojila v skoku v višino (U-18) in metu kopja (U-20), srebrno pa v suvanju krogle (U-18).

Iris Breganski in župan Občine Radovljice Ciril Globočnik

Na pobudo Športne zveze gluhih Slovenije je občina Radovljica organizirala sprejem obetavne mlade atletinje pri županu njenega domačega kraja. Sprejem je potekal v četrtek, 19. julija, župan Ciril Globočnik pa jo je sprejel v občinski dvorani. Ob tej priložnosti ji je podaril srebrnik s podobo Radovljičana Antona Janše, začetnika modernega čebelarstva na Slovenskem, kot priznanje za njene vrhunske športne uvrstitve. Poleg župana jo je sprejela tudi Romana Šlibar Pačnik, zadolžena za šport na oddelku za družbene dejavnosti občine Radovljica.

Radovljiški župan je bil tudi sam športni funkcionar v Športni zvezi Radovljica kot trener plavalnega kluba Radovljica, predvsem je bil tudi selektor plavalnih reprezentanc Slovenije pri Plavalni zvezi Slovenije. Kar pomeni, da mu je šport izredno pri srcu, in dejstvo, da je seznam radovljiških dobitnikov medalj z največjih tekmovanj dopolnila tudi gluha športnica, ga je zelo razveselilo.

Iris je izjavila, da petkrat na teden trenira v Atletskem društvu Kronos in športno vadbo uspešno usklajuje s srednješolskimi obveznostmi srednje zdravstvene šole. Prvič je nastopila med gluhih atleti, nasploh pa v drugačnem okolju z znakov-

nem jezikom. Povedala je še, da je svojih dosežkov na tem prvenstvu zelo vesela in da ji bodo ti rezultati v spodbudo, da se bo trudila še naprej.

Sprejem pri županu Občine Radovljice Cirilu Globočniku

Sprejema so se udeležili tudi njena mama Mojca – nekdanja jugoslovanska reprezentantka v atletiki, njen mlajši brat ter Anton Petrič in Boris Horvat, predstavnika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Robert Žlajpah, predstavnik Športne zveze gluhih Slovenije, Damijan Lazar, predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije–Paraolimpijskega komiteja, in Alenka Dobnikar, predsednica Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj.

Iris Breganski je župan Globočnik podaril srebrnik z likom Antona Janše, kot priznanje za vrhunske športne dosežke

Ob koncu sprejema je predstavnik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije atletinji Iris Breganski in radovljiškemu županu podaril knjigo »Slovenski gluhi športniki dobitniki medalj z olimpijskih iger gluhih ter evropskih in svetovnih prvenstev«.

Robert Žlajpah

Atletinja Iris Breganski – dvakratna evropska mladinska prvakinja

Gluha atletinja, 17-letna Iris Breganski iz Radovljice, se je udeležila 4. evropskega mladinskega prvenstva gluhih v atletiki, ki je potekalo od 29. junija do 1. julija v bolgarskem glavnem mestu Sofija. Spremljala jo je njena mati Mojca, ki je tudi sama aktivna športnica med atletskimi veterani (nekdanja jugoslovanska reprezentantka). Iris je do lani trenirala v klubu MASS pri trenerju Damjanu Šparovcu, sedaj pa trenira in tekmuje v Atletskem društvu Kronos na stadionu ŽAK pod vodstvom trenerke Romane Kuhar.

Iris Breganski

Iris je v Sofiji tekmovala v treh atletskih disciplinah: v skoku v višino, v metu kopja in v suvanju krogle v starostni kategoriji U-18. V suvanju krogle, kjer je uspešno debitirala na mednarodni sceni, se je zavihtela do srebra, njen rezultat 10,24 m pa je zadoščal za drugo mesto. Tekmovanje se je začelo z deževnim vremenom in skoke v višino so zato prestavili na nedeljo. Prvi dan je imela prvi nastop v metu krogle. Imela je malo treme. Tekmovale so le štiri tekmovalke v konkurenci U-18, U-20 pa je

bila odpovedana. Čehinja je bila boljša; Iris za njo ni veliko zaostala, saj se je uvrstila na drugo mesto. Metala je lepo, vendar ni bila tako pogumna in razpoložena kot drugi dan.

Po osvojeni medalji je naslednji dan začela s skokom v višino, njena skupina U-18 je ločeno tekmovala s skupino U-20, vendar istočasno. Tako je na zaletišču tekmovalo deset tekmovalk. Iris je tehnično zelo lepo skakala. Preskočila je 154 cm in osvojila prvo mesto. Tudi poskusi za 157 cm so bili zelo blizu – to bi bil njen osebni rekord. Tekma je bila lepa. Prve tri iz obeh skupin so bile dokaj izenačene z rezultati; starejše so imele prijavljen boljši rezultat. Prehitela jo je le ena starejša tekmovalka iz skupine U-20 s 157 cm. Druga iz starejše skupine je skočila slabše kot Iris.

Drugače je bilo sončno, malo jih je motil veter v prsa in žal je steza že kar dosti dotrajana in ima na zaletišču izbokline. A Iris je kljub temu tekmovalje v tej disciplini končala kot evropska mladinska prvakinja.

Takoj po zaključku tekmovanja v skoku v višino je nadaljevala v metu kopja. V metu kopja so združili obe skupini, bilo je pet tekmovalk skupine U-20. Metala je težje kopje, ki je tehtalo 600 g, kar je že člansko kopje. Vrgla je dva metra več kot dotlej in izboljšala svoj osebni rekord. Drugi met je bil okrog 29 metrov, ob beli črti 30 m, vendar ji meta niso priznali, ker se kopje ni zapičilo v tla. Z rezultatom 26,69 metrov je osvojila zlato medaljo in drugi naslov evropske mladinske prvakije.

V metu kopja mora še natrenirati tehniko giba, da bo kopje zalučala v ustrezni krivulji, da se bo lepo zapičilo. Bolgarski trener jo je opazil in jo povabil, naj pride na priprave v Sofijo, kjer bo met lahko trenirala s članskim kopjem s ciljem, da preseže trideset metrov.

Uspešna atletska zgodba gluhih, katero je začel gluhi atlet Tadej Enci, se z Iris Breganski lepo nadaljuje. V ponedeljek, 2. julija, se je vrnila v Slovenijo, kjer so jo na letališču Jožeta Pučnika pričakali s slovesnim sprejemom.

Anton Petrič

Tadej Enci z zgodovinskim tretjim mestom na članskem državnem prvenstvu!

V soboto in nedeljo, 14. in 15. julija 2018, je v Celju v Atletskem društvu Kladivar potekalo državno prvenstvo za člane. To je bila ena zadnjih priložnosti za naše atlete, da izpolnijo norme za evropsko prvenstvo, ki bo avgusta v Berlinu, zato so pričakovali vrhunske rezultate in razburljive obračune. Izven konkurence so nastopili atleti iz Srbije, Hrvaške, Avstrije, Belgije, Švedske, Katarja, Črne Gore, Egipta in Brazilije.

Med nastopajočimi v teku na štiristo metrov za člane je bil tudi izvrstni gluhi atlet Tadej Enci (AK Velenje). Za razliko od prejšnjih tekmovanj pa tokrat pri startu ni bil odvisen od zvoka, ampak od svetlobe. S pomočjo nove štartne lučke, ki jo je financirala Atletska zveza Slovenije (AZS), se je s pomočjo svetlobnega znaka hitreje odzval kot ob zvočnem signalu. Na teku na štiristo metrov je v

absolutni konkurenci s časom 49.10 tako zasedel tretje mesto in osvojil bronasto kolajno. Dan kasneje je s štafeto Atletskega kluba Velenje postal tudi državni prvak v teku na štiri krat štiristo metrov. To tekmovanje bo šlo v zgodovino slovenske atletike. Tadej Enci je s pomočjo štartne lučke na startu dobil enake možnosti kot slišišči atleti!

Podpredsednik AZS Stane Rozman je Tadeju v imenu AZS štartno lučko predal v trajno uporabo. Tadej jo bo odslej koristil na vseh domačih tekmovanjih. Ob tej priložnosti se je zahvalil vsem, ki so pripomogli pri realizaciji nakupa štartne lučke. Posebej pa se je zahvalil tudi svojemu trenerju Gregorju Doberšku za ves trud in požrtvovalnost.

Anton Petrič

Tadej Enci in Stane Rozman ob predaji štartne lučke

Medijska predstavitev zlate kegljaške ekipe gluhih

Na novinarski konferenci Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije so 4. julija 2018 predstavili kegljaško reprezentanco gluhih Slovenije, ki je na evropskem prvenstvu gluhih v kegljanju v kategoriji ekipno osvojila zlato medaljo in naslov evropskih prvakov. Kegljaško ekipo je prišel pozdravit in jo svečano nagovoril predsednik Kegljaške zveze Slovenije Milan Kurelič, ki je vsem reprezentantom za velik uspeh tudi čestital.

Evropsko prvenstvo v kegljanju je potekalo od 18. do 23. junija v avstrijskem mestu Ritzing, organizirala pa ga je avstrijska športna zveza gluhih pod okriljem Evropske športne organizacije gluhih (EDSO), ki je delegirala tehničnega direktorja za kegljanje Thomasa Weisnerja iz Deggendorfa.

Sekretar Športne zveze gluhih Slovenije Anton Petrič je predstavil kronološki pregled dosežkov slovenskih gluhih kegljačev. Z nagovorom se mu je pridružila predsednica Športne zveze gluhih Slovenije Sabina Hmelina.

Zlata medalja v konkurenci ekipno na EP Ritzing 2018 je nadgradnja uspeha naših kegljačev iz leta

2014, ko je dvojica Aleš Peperko–Tomaž Klemen na evropskem prvenstvu v Celju osvojila srebrno medaljo. Zlato medaljo je osvojila ekipa v sestavi: Aleš Peperko, Tomaž Klemen, Esad Hadžiagić, Dragutin Draganjac in Robert Marolt. Slovenija je v skupni razvrstitvi osvojila tretje mesto.

Ključna tekmovalca v ekipi sta bila Peperko in Klemen. Prvi zastopa Kegljaški klub Slovenske Konjice, drugi pa Kegljaški klub Kočevje, s katerima tekmujeta v državni ligi, medtem ko drugi igrajo v klubih za lokalno ligo – Hadžiagić (MDI Mežiške doline), Dragutin Draganjac (Semič), Robert Marolt (Graz). Peperko je pred leti tekmoval v avstrijski zvezni kegljaški ligi s klubi Mürzzuschlag, Bruck an der Mur in Graz.

Kegljanje gluhih ima pestro zgodovino, saj njihove aktivnosti sežejo v šestdeseta leta, ko so tekmovali v jugoslovanski ligi gluhih, nekateri gluhi kegljači pa so bili uspešni tudi v slišočih klubih (Gradis, SCT, TAM, Celje, Konstruktor, Sinet itn.).

Anton Petrič

Z novinarske konference – drugi z leve Milan Kurelič, predsednik KZS

Državno prvenstvo v ribolovu za osebe z izgubo sluha

V soboto, 30. junija 2018, smo v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje organizirali državno prvenstvo v ribolovu. Prvenstvo je potekalo v Velenju ob čudovitem Škalskem jezeru.

Pozdravni nagovori

Tekmovalci so se zbrali ob sedmih zjutraj. Sledil je žreb štartnih števil. Ob 7.30 smo pričeli z uradno otvoritvijo tekmovanja. Najprej smo zaslišali slovensko državno himno. Potem so nas nagovorili:

- predsednik MDGN Velenje Franc Forštner,
- podžupan MOV Peter Dermol,
- predsednik športne sekcije MDGN Velenje Aleš Fajfar in
- tehnični delegat ŠZGS Anton Petrič.

Sodnik Zdenko Mikek je razložil pravila in potek tekmovanja.

Žrebanje štartnih števil

Na državno prvenstvo se je prijavilo devet društev, tekmovalo je sedem ekip in osem posameznikov. Tekmovalci so imeli eno uro časa za pripravo, zadnjih pet minut pa je bilo namenjenih krmljenju.

Tekmovanje se je pričelo ob 9. uri. Lov je trajal štiri ure. Nekateri so imeli več sreče, drugi manj.

Ob 13. uri so sodniki oznanili konec tekmovanja. Sledilo je tehtanje, nato priprava in razglasitev rezultatov. Pokale in medalje so podelili predsednik MDGN Velenje Franc Forštner, predsednik športne sekcije Aleš Fajfar in tehnični delegat ZDGNŠ Anton Petrič.

Tehtanje ulova

Ekipno so prva tri mesta zasedla naslednja društva:

1. MDGN Velenje
2. MDGN Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče
3. DGN Celje

Med posamezniki je največ rib nalovil Ervin Kodrun (8.189 g), sledila sta Silvo Škerget (5.353 g) in Edin Buljubašić (1.700 g).

Tekmovalnemu delu je sledilo prijetno druženje in klepet.

Urška Jakop

Državno prvenstvo gluhih v orientacijskem teku 2018

Društvo gluhih in naglušnih Celje je v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije organiziralo 11. državno prvenstvo gluhih v orientacijskem teku, na katerega se je prijavilo 29 tekmovalcev (17 moških in 11 žensk). Orientacijski tek je potekal po različnih trasah v celjskem mestnem parku. Tekmovalci so trase pretekli v štirih starostnih kategorijah.

Trase orientacijskega teka za različne starostne kategorije je v mestnem parku postavil Orientacijski klub Brežice pod vodstvom glavnega sodnika Jake Piltaverja, ki mu je pomagal sodnik Mark Bogataj. Start je bil pri mostu čez Savinjo pri železniški postaji, cilj pa pri drsališču v mestnem parku.

Anton Petrič

Moški:

Do 16 let

1. Primož Rotar (DGN Ljubljana)

Od 16 do 35 let

1. Tomi Strel (DGN Severne Primorske)
2. Agim Mersini (DGN Podravja Maribor)
3. Zlatko Grujić Polič (DGN Podravja Maribor)

Od 36 do 49 let

1. Vladan Vukajlovič (DGN Severne Primorske)
2. Matjaž Jelnikar (DGN Celje)
3. Robert Rogel (DGN Celje)

Od 50 do 64 let

1. Boris Horvat (AURIS Kranj)
2. Tine Golob (DGN Celje)

Ženske:

Do 16 let

1. Špela Rotar (DGN Ljubljana)

Od 36 do 49 let

1. Petra Šiler (DOZIS Dolenjske in Bele Krajine)
2. Polona Kopina (AURIS Kranj)
3. Gordana Gramc (MDGN Slovenske Konjice)

Od 50 do 64 let

1. Alenka Dobnikar (AURIS Kranj)
2. Maja Šušteršič (AURIS Kranj)

Nad 65 let

1. Rafaela Demir (DGN Severne Primorske)

Udeleženci državnega prvenstva v orientacijskem teku

Konjiški kolesarji na 30. kolesarskem maratonu Rogaška 2018

Kolesarski klub Rogaška Slatina je letos organiziral že 30. kolesarski maraton Rogaška 2018. Najmlajši udeleženci so se pomerili v otroški dirki, dolgi štiristo metrov, drugi udeleženci pa so tekmovali v malem maratonu, ki je bil dolg triintrideset kilometrov, in velikem maratonu, ki je bil dolg šestinsedemdeset kilometrov. Start in cilj vseh treh preizkušenj je bil na Evropski ploščadi v Rogaški Slatini. Kolesarji iz MDGN občin Slovenske Konjic, Vitanja in Zreč smo se tega dogodka udeležili z osmimi člani.

Po startu smo krenili po trasi, ki teče mimo Balinarskega kluba Rogaška, Vonarskega jezera ob reki Sotli do Podčetrтка in nazaj po isti poti. Med potjo se nam večkrat zgodi kakšna prigoda, o kateri se kasneje večkrat pogovarjamo in smejimo. Tokrat je našemu Franciju pot prestregla dokaj velika srna in če bi bil malenkost hitrejši, bi ga odnesla s seboj v gozd. Na srečo je šlo za milimetre in jo je odnesel le z velikimi, presenečenimi očmi. Ker ni bilo zahtevnih vzponov, smo lahko vozili v strnjeni skupini vse do cilja, kjer smo dobili golaž.

Na cilju je organizator podeljeval nagrade – kristalne pokale, ki jih je v ta namen izdelala Steklarna

Konjiški kolesarji s kristalnim pokalom v Rogaški Slatini

Rogaška. Sicer pa niti en udeleženelec ni ostal praznih rok, saj so na cilju vsi prejeli spominsko darilo – vazico Steklarne Rogaška. Tokrat je naša kolesarska skupina prejela kristalni pokal kot najštevilčnejša ekipa na maratonu, na kar smo bili zelo ponosni. To nas navdaja z motivacijo, da se bomo v prihodnje spet udeležili podobnih kolesarskih akcij po Sloveniji.

Irena Marinko

Kolesarski maraton AJM

Letošnje kolesarske prireditve se je udeležilo preko dvesto ekip iz vseh koncev Slovenije. Štartni prostor prireditve je bil na igrišču Osnovne šole Kamnica. Kolesarilo se je delno po asfaltirani, velik del pa po makadamski tekmovalni progi.

Tekmovalci so tekmovali z gorskimi kolesi. Vsak tekmovalec se je moral sam odločiti, v kakšnem tempu bo kolesaril in kakšne so njegove telesne sposobnosti, da bo lahko najuspešneje prišel v cilj.

Ekipe so startale v dvajset sekundnem intervalu po izžrebanem vrstnem redu. Ekipa je morala celotno traso kolesariti v skupini vseh članov ekipe. Našo ekipo Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor so zastopali: Jože Koser, Andrej Vivod, Andrej Trifunovič in Bedrija Črešnik. Za častno zastop

Veselo razpoloženje

panje in uspeh na tekmovanju se jim zahvaljujemo in čestitamo!

Mira Meš Pivec

V Mariboru že 9. športne igre invalidov

V svetu invalidov Mestne občine Maribor smo organizirali že 9. športne igre invalidov, ki so potekale v okviru Športne pomladi 2018. Letos se je iger udeležilo rekordnih 510 udeležencev. Tekmovalo je kar 285 članov iz devetnajstih mariborskih in-

Rokovanje pred začetkom tekme v futsalu

validskih organizacij. Vsi tekmovalci, koordinatorji ter prostovoljci so za sodelovanje prejeli spomin-ske majice.

Plesalci plesne skupine VDC Sožitje Maribor so navzoče uvodoma navdušili s plesno točko »Sirtaki,« nato sva navzoče nagovorila skupaj s podžupanom Mestne občine Maribor, mag. Zdravkom Luketičem.

Naši člani so bili uspešni in so osvojili pokal v nogometu in ruskem kegljanju.

Iskrena hvala vsem udeležencem, športnikom, koordinatorjem športnih panog, delovni skupini za šport SIMOM, kulturni skupini Sožitje, Športnim objektom Maribor, Vasji Cimermanu in Ani Mandl kot organizatorjema, tolmački Doris Pihler in Anji Kotnik za prostovoljno pomoč pri tolmačenju!

Milan Kotnik

Udeleženci športnih iger invalidov

Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe ljubi mož, ati, dedi, brat, stric,
svak in tast, prijatelj
več v našem domu ni.

A spomin nate vsak dan bolj živi,
saj zlatih src, kot si imel ga ti,
le malo še živi.

V SPOMIN

25. avgusta 2018 mineva eno leto,
odkar nas je zapustil naš predragi

ANTON ŠPAN

iz Pongraca pri Grižah
(1. 1. 1949–25. 8. 2017)

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prihajate na
svete maše, postojite ob njegovem preranem
grobu, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujoci: vsi njegovi,
ki ga neizmerno pogrešamo.

www.gluhi.si

Spletna TV po spletu neprekinjeno
ponuja informacije z različnih področij,
ki so plod avtorskega dela gluhih
in slišočih novinarjev.

Na spletnem portalu www.gluhi.si
so obiskovalcem na ogled različne kategorije
vsebin: informativne, izobraževalne, kulturne,
zabavne, športne. Izvajamo tudi produkcijo
rubrik, kot sta Športaj z mano
in Kulinarični kotiček.

Vabljeni k ogledu!

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Mestno društvo gluhih Ljubljana vas vabita na

**Mednarodni
dan
gluhih**

sobota,
15. 9. 2018
ob 12. uri

**Z znakovnim
jezikom
smo vsi
vključeni!**

v središču
Ljubljane

Program

- 09:00 Likovna delavnica in delavnica SZJ
- Voden ogled Magistrata za predsednike in sekretarje DGN ter predstavnike ZDGNS
- 11:00
- 12:00 Slavnostna akademija s kulturnim programom
- od 14:30 Kosilo in družabno srečanje v Zajčji dobri

Častni pokrovitelj
Mednarodnega dneva gluhih
je župan MOL-a,
g. Zoran Jankovič!

ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

Mestna občina
Ljubljana

